

audit FINANCIAR

1/2006

af

CAMERA
AUDITORILOR
FINANCIARI
DIN ROMANIA

***Ofensiva
de primăvară
a Camerei
Auditorilor
Financieri
din România***

***Auditul,
la standarde
europene!***

***Cine se teme
de valoarea
justă?***

***Auditorul
financiar
față-n față
cu corupția***

***Analiștii se
pregătesc
pentru IFRS***

9 771583 581002

Preț: 9,90 lei

International Federation
of Accountants

This is to certify that the

Chamber of Financial Auditors of Romania

is an associate in good standing of the International Federation of Accountants (IFAC) and, as such, adheres to the values of integrity, transparency and expertise and supports the IFAC mission, which is — To serve the public interest, IFAC will continue to strengthen the worldwide accountancy profession and contribute to the development of strong international economies by establishing and promoting adherence to high-quality professional standards, furthering the international convergence of such standards and speaking out on public interest issues where the profession's expertise is most relevant.

2004

Year of Association

Graham N. C. Ward, CBE, President

January 1, 2006

Date of Issuance

Ian Ball, Chief Executive

**FEDERAȚIA INTERNAȚIONALĂ
A CONTABILILOR**

*Aceasta este pentru a certifica că
Camera Auditorilor Financiarî din România*

*este membru asociat cu bune rezultate al Federației Internaționale a Contabililor (IFAC) și, ca atare, aderă la valorile de integritate, transparență și expertiză și sprijină misiunea IFAC, care este **aceea de a servi interesul public**, IFAC va continua să întărească profesia contabilă din întreaga lume și să contribuie la dezvoltarea unor economii internaționale puternice prin stabilirea și promovarea aderării la standarde profesionale de o înaltă calitate, asigurând convergența internațională la astfel de standarde și vorbind pe probleme de interes public acolo unde expertiza profesiei este cea mai relevantă.*

2004

Anul asocierii

Graham N. C. Ward, CBE, Președinte

1 ianuarie 2006

Data emiterii

Ian Ball, Director Executiv

Sumar

Contents

Sommaire

1/2006

Interviu cu *prof.univ.dr. Ion MIHĂILESCU, președintele CAFR*
2006, anul afirmării europene a profesionistului român în auditul financiar3

- 2006, year for the European affirmation for the Romanian audit professional
- 2006, l'année de l'affirmation européenne du professionnel roumain en audit financier

Georgeta PETRE, director adjunct, MFP
Din acest an, reglementările contabile sunt conforme cu directivele europene10

- Beginning with this year the accounting regulations comply with the European Directives
- À partir de cette année, les réglementations comptables sont conformes aux directives européennes

Interviu cu *prof.univ.dr. Maria MANOLESCU*
Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare, la lucru!14

- Council for Accountancy and Financial Reportings, at work!
- Le Conseil de la Comptabilité et des Rapports Financiers, au travail!

Mihaela MITROI, Tax Partner la PricewaterhouseCoopers
Radiografia fiscalității în România19

- Taxation radiography in Romania
- La radiographie de la fiscalité en Roumanie

Pagina debutantului
Cum poate deveni stagiar în activitatea de audit financiar?21

- How can somebody become trainee in the financial audit?
- Comment on peut devenir stagiaire dans l'activité d'audit financier?

Alexandru RUSOVICI & Gheorghe RUSU
Cine se teme de "valoarea justă"?22

- Who is afraid of "fair value"?
- Qui a peur de «la juste valeur»?

Prof.univ.dr. Gheoghe POPESCU & drd. Cristina Raluca POPESCU
Riscurile preluării nedigerate a unor modele25

- Risks of taking over some models without considering them in depth
- Les risques de prendre des modèles sans les avoir digérés

Tanya FREE, Partner KPMG
Beneficiile salariale, într-o perspectivă juridică, fiscală și contabilă27

- Employee benefits form a legal, taxation and accounting perspective
- Les bénéfices salariaux, d'une perspective juridique, fiscale et comptable

Editor:

Camera Auditorilor Financiari din România

Str. Sirenelor, nr.67-69, sector 5,
București

Consiliul științific:

Prof.univ.dr. Victor MUNTEANU,
București

Prof.univ.dr. Horia CRISTEA,
Timișoara

Prof.univ.dr. Dumitru MATIȘ,
Cluj

Prof.univ.dr. Alexandru ȚUGUI,
Iași

Prof.univ.dr. Constantin STAIKU,
Craiova

Carmen MATARAGIU,
Timișoara

Ana DINCĂ,
București

Mircea BOZGA
București

Bogdan ION,
București

Director editorial:

Dr. Corneliu CÂRLAN

Colectiv redacțional:

Anca Iuliana BÎLBÎE,
Daniela BUTNARIUC,
Alina CHIISTRUGĂ,
Diana DRAGOMIR,
Ruxandra RIZEANU,
Angela TUDOR

Telefon: 410 7443, 781 4929

Fax: 410 0348

e-mail: redactie_revista@cafr.ro

cafr@cafr.ro

http: www.cafr.ro

Marketing - publicitate:

Valeriu MANOLESCU

Prezentare grafică și tehnoredactare
Nicolae LOGIN

Tipar : Universal Color S.A.,
str.Victoriei, bl.A2-A3,
Pitești, tel.: +40 (248) 215788

ISSN 1583 - 5812

Comentarii

- Auditorul financiar față în față corupția**32
- *Financial Auditor face to face with corruption*
 - *L'auditeur financier face-à-face avec la corruption*

- Analiștii se pregătesc pentru IFRS (studiu KPMG)**36
- *Analysts gear up for IFRS (a KPMG analysis)*
 - *Les analystes se préparent pour les IFRS (étude KPMG)*

Consultație

- În IFRS, un nou criteriu de gestiune: rezultatul pe acțiune**40
- *In IFRS, a new criterion in administration: the earning per share*
 - *En IFRS un nouveau critère de gestion: the earning per share*

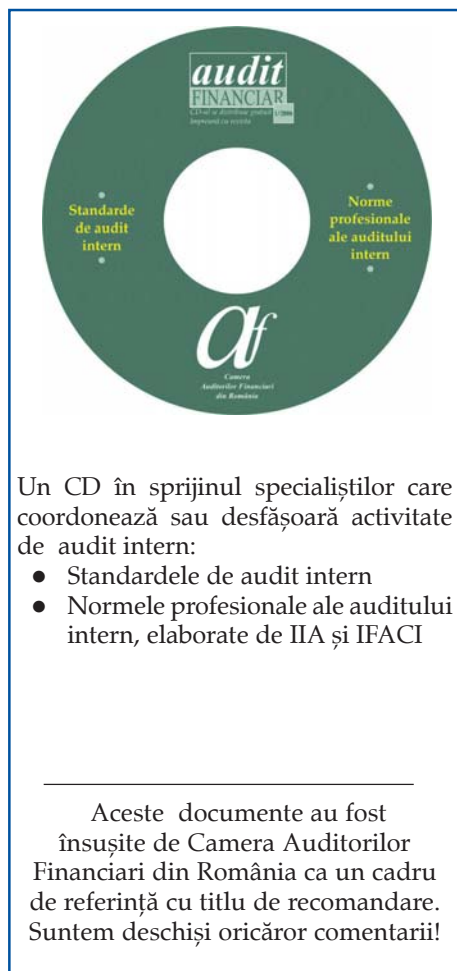
Interviu cu Bernard KLEINER

- În Franța, auditul statutar se modernizează**42
- *In France the statutory audit is modernizing*
 - *En France, l'audit légal se modernise*

- IFAC se prezintă**45
- *IFAC offers benchmarks for high quality practices*
 - *IFAC offre des repères pour des pratiques de haute qualité*

- Știri externe**45
- *Information from abroad*
 - *Informations externes*

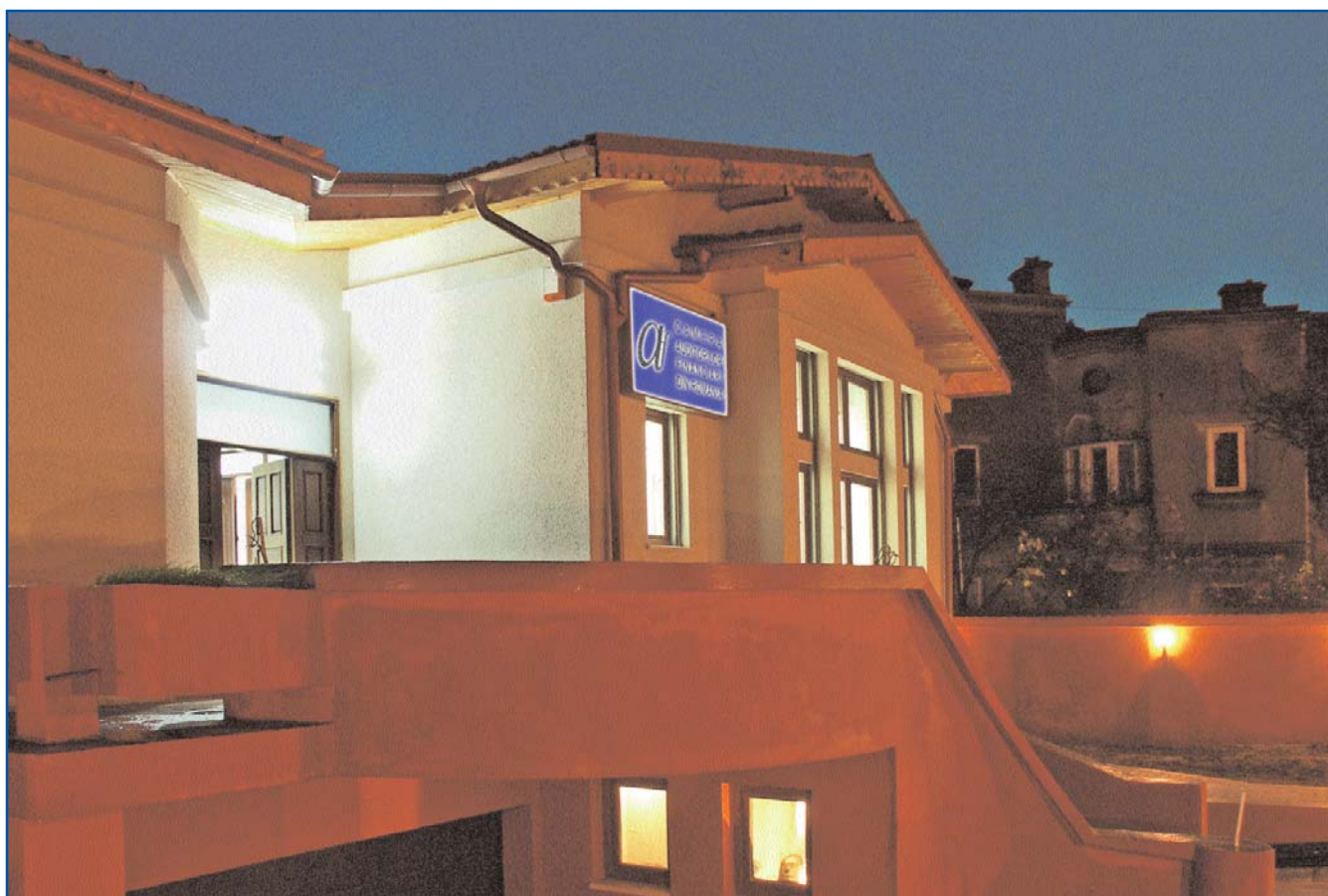
- Precizări oficiale**47
- *Official remarks*
 - *Communiqués officiels*

Un CD în sprijinul specialiștilor care coordonează sau desfășoară activitate de audit intern:

- Standardele de audit intern
- Normele profesionale ale auditului intern, elaborate de IIA și IFACI

Aceste documente au fost însușite de Camera Auditorilor Financiari din România ca un cadru de referință cu titlu de recomandare. Suntem deschiși oricăror comentarii!

2006, anul afirmării europene a profesionistului român în auditul financiar

Interviu cu

prof.univ.dr. Ion Mihăilescu,
președintele Camerei Auditorilor Financieri din România

Anul trecut ați sărbătorit 5 ani de la înființarea Camerei. Cum ați caracteriza, stimate domnule președinte, situația profesiei de auditor financiar în România?

Profesia de auditor financiar în România a apărut ca o necesitate obiectivă pe măsura creării și consolidării economiei de piață. În întreaga lume, auditorul financiar este profesionistul de care orice investitor important nu se poate lipsi. După cum, de pe urma rapoartelor sale beneficiază, deopotrivă, guvernanta corporativă, clienții entităților economice supuse auditului, analiștii economici, mass-media și, nu în ultimul rând, statul, ca exponent al interesului public.

Firește, apariția acestei profesii în țara noastră a fost urmarea unui proces deloc ușor. Problemele care au trebuit

rezolvate au fost, pe de o parte, legate de reglementarea, dar și de funcționarea organismului profesional. În toată această activitate un sprijin substanțial a adus Ministerul Finanțelor Publice, dar, în mod deosebit, se cuvine subliniat ajutorul Guvernului Marii Britanii și al Institutului Contabililor din Scoția. Cu consultanța lor nu numai că am construit profesia ca atare și cadrul de exercitare al acesteia, dar am și putut crea 300 de formatori, care, ulterior, au generat pregătirea continuă a actualilor auditori financieri, al căror număr a ajuns la 1.586. Aceștia au la dispoziție standarde profesionale, un cod etic, un sistem de pregătire continuă și, în general, un cadru de reglementări de natură să le garanteze independența, obiectivitatea și profesionalismul în exercitarea profesiei.

*...misiunea
Camerei Auditorilor
Financieri
din România
este de a construi,
pe o bază solidă,
identitatea
și recunoașterea
publică a profesiei
de auditor financiar.
Obiectivul său
principal este
dezvoltarea
susținută a profesiei
prin aplicarea
Standardelor
Internaționale
de Audit,
al celor
de Asigurare
și Control
al profesiei.*

...membrii noștri au datoria să fie permanent la curent cu tot ce este nou, ba chiar să se aplece cu un pas înaintea profesioniștilor practicieni din entitățile economice, iar obligația Camerei este tocmai de a-i ajuta în acest sens.

pe plan extern, întreținem o excelentă colaborare cu Banca Mondială, cu IFAC, cu institute profesionale de prestigiu, precum Institutul Contabililor Autorizați din Scoția, ICAEW, cu Ordinul Experților Contabili și cu Consiliul Național al Comisarilor de Conturi din Franța.

Pe de altă parte, s-a creat un sistem de acces la profesie, în urma unui stagiu de 3 ani, obligatoriu pentru toți candidații, independent de calificarea și practica lor anterioară. Unii consideră poate că rigorile impuse ar fi excesive, însă nu se poate face rabat de la cerințele calitative ale profesiei moderne de auditor financiar. De altfel, nu întâmplător în cadrul Camerei funcționează un Departament de monitorizare, cu scopul de a sesiza și îndrepta la timp eventualele neconformități în activitatea concretă de audit financiar.

Sintetizând, misiunea Camerei Auditorilor Financieri din România este de a construi, pe o bază solidă, identitatea și independența profesiei de auditor financiar. Obiectivul său principal este dezvoltarea susținută a profesiei prin aplicarea Standardelor Internaționale de Audit, al celor de Asigurare și Control al profesiei pentru a oferi publicului, în general, și comunității de afaceri, în special, servicii de audit financiar de înaltă calitate. Cu deosebire, aceasta înseamnă crearea condițiilor pentru afirmarea valorilor profesiei de auditor financiar, unanim acceptate în lume: integritate, experiență, independență, obiectivitate și transparență.

Vă rugăm să enumerați câteva acțiuni concrete desfășurate în interesul atingerii obiectivelor pe care le-ați enunțat...

Cea mai importantă realizare, în plan pragmatic, o reprezintă cu siguranță organizarea pregătirii în profesie. Avem circa 1.800 de stagiați, din care o parte vor accede la profesie încă în primăvara acestui an. Dar, deopotrivă, se cuvine menționată strategia de pregătire anuală, continuă, a tuturor membrilor Camerei. Ne aflăm în fața unor provocări, a unor prefaceri atât pe plan intern, dar și internațional, care influențează puternic profesia. Este suficient în acest sens să amintesc numai introducerea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, a reglementărilor ce decurg din Directivele Europene în domeniul financiar-contabil și, în general, a condiționalităților ce decurg din programul de aderare la Uniunea Europeană în materia guvernantei corporatiste, a fisca-

lității, a informației financiar-contabile. Deci, membrii noștri au datoria să fie permanent la curent cu tot ce este nou, ba chiar să se aplece cu un pas înaintea profesioniștilor practicieni din entitățile economice, iar obligația Camerei este tocmai de a-i ajuta în acest sens.

În ceea ce o privește, Camera are acum și condiții logistice mai bune, odată cu achiziționarea, din resurse financiare proprii, a unei locații. În care, firește, și din punct de vedere funcțional vom fi în stare să abordăm programele de viitor.

V-ați referit la un moment dat la relația cu totul specială cu Institutul scoțian de Contabilitate și la necesitatea racordării profesiei la standardele europene și internaționale. În ce s-au concretizat eforturile Camerei pe planul relațiilor externe?

Eforturile noastre vizează, cu siguranță, participarea la viața internațională a profesiei. Am reușit să devenim membri asociați ai Federației Internaționale a Contabililor – IFAC și întreprindem demersuri pentru afilierea la Federația europeană și la SEEPAD, o organizație profesională regională. Credem că reușita acestor inițiative depinde, în primul rând, de recunoașterea instituției Camerei, ca organism profesional de prestigiu și în acest sens înțelegem să dezvoltăm cooperarea cu celelalte organisme care reprezintă profesiuni apropiate ca profil și ca sferă de interes din țara noastră. Oricum, pe plan extern, întreținem o excelentă colaborare cu Banca Mondială, cu institute profesionale de prestigiu, precum Institutul Contabililor Autorizați din Scoția, Institutul Experților Contabililor din Anglia și Țara Galilor (ICAEW, cu Ordinul Experților Contabili și cu Consiliul Național al Comisarilor de Conturi din Franța. Toate aceste eforturi converg spre atingerea obiectivului principal pe plan extern al organizației noastre, care se referă la asigurarea deplinei credibilități și recunoașteri a profesiei de auditor financiar din România, astfel ca auditorul financiar, membru

al Camerei, să poată să-și desfășoare activitatea oriunde în lume, în baza autorizației emise de CAFR.

Încet, încet, interviul intră în sfera preocupărilor de viitor. Concret, ce va însemna anul 2006 pentru Camera Auditorilor Financieri?

Anul 2006 va fi hotărâtor pentru saltul calitativ în profesia de auditor financiar. Ne obligă la aceasta iminenta racordare a României la Uniunea Europeană, moment care este de dorit să găsească auditorii financieri români la un nivel de competență, de integritate și obiectivitate compatibil cu al confrăților din familia europeană în care intrăm. În acest sens, hotărâtoare vor fi, desigur, obiectivele concrete pe care le vor stabili înșiși membrii Camerei, la apropiata Conferință Națională a CAFR. Voi fi succint, enumerând numai câteva din consistentul pachet de acțiuni ale Camerei, din care o parte sunt deja puse la lucru. De pildă, ne propunem să sporim eforturile pentru îmbunătățirea relațiilor cu organismele de reglementare, întărind, astfel, rolul pe care îl joacă profesia de auditor financiar pentru apărarea interesului public. Apoi, avem în vedere îmbunătățirea comunicării cu membrii săi și cu beneficiarii serviciilor de audit, în general cu piața profesiei de auditor financiar, vizând diseminarea informațiilor importante pentru această profesie. Revista *Audit financiar* este, în actuala formulă, un exemplu de început, dar strategia noastră oferă și alte oportunități care, cu siguranță, vor fi apreciate.

Apoi, avem în vedere o mai eficientă monitorizare a profesiei. Aria de aplicabilitate a controlului calității include o evaluare a sistemului intern de controlul calității al unei firme de audit prin aplicarea unor proceduri suficiente de testare a conformității și de verificare a dosarelor de audit pentru a constata dacă aceste proceduri funcționează în mod adecvat. Urmărim ca sistemele de asigurare a calității să fie suficient de credibile pentru susținerea încrederii publicului și pentru a demonstra organismelor de reglementare că se achită cu succes de responsabilitățile sale în domeniu.

De asemenea, Camera își va intensifica eforturile pentru a aduce la cunoștința auditorilor financieri din România ultimele ediții ale Standardelor Internaționale de Audit, Asigurare și Controlul Calității elaborate de Consiliul pentru Standarde de Audit și Asigurare din cadrul Federației Internaționale a Contabililor (IFAC).

Camera a adoptat încă de la început Codul privind Conduita Etică și Profesională, elaborat de Federația internațională a Contabililor (IFAC). Având în vedere evenimentele financiare care au avut loc la nivel mondial, Codul se află în plin proces de modernizare, punându-se accent tot mai mult pe independența și obiectivitatea auditorului.

În domeniul pregătirii profesionale continue, Camera cuprinde în programele sale cerințele Standardelor Internaționale de pregătire profesională, elaborate de Comitetul pentru Educație din cadrul Federației Internaționale a Contabililor. Totodată, va avea în vedere respectarea cerințelor din Standardul de Educație intitulat "Cerințe de Competență în domeniul Auditului Financiar", în care se prevede că, înainte de a își asuma rolul conducerii unei misiuni de audit, un profesionist în domeniul auditului financiar trebuie să îndeplinească deja cerințele de competență prevăzute de celelalte standarde internaționale de educație, să aibă o diplomă universitară și să aibă cunoștințe, aptitudini, experiență practică și valori profesionale și de etică suplimentare, prevăzute în acest standard.

Idea de bază este că, prin tot ceea ce va întreprinde, Camera, ca organism profesional, se raliază eforturilor societății civile și ale statului român pentru îndeplinirea fără întârziere a obiectivului de modernizare a țării, pentru respectarea tuturor obligațiilor asumate, astfel încât să devină perfect posibilă aderarea la UE, la 1 ianuarie 2007. Iar piața de profil să aibă certitudinea că auditorii financieri români au capacitatea și calitățile necesare garantării unui climat de afaceri curat, transparent și predictibil.

*Interviu realizat de
Corneliu CÂRLAN*

*Toate aceste eforturi
converg spre
atingerea
obiectivului
principal pe plan
extern al
organizației noastre,
care se referă la
asigurarea deplinei
credibilități și
recunoașteri a
profesiei de auditor
financiar din
România, astfel ca
auditorul financiar,
membru al Camerei,
să poată să-și
desfășoare activitatea
oriunde în lume, în
baza autorizației
emise de CAFR.*

*Camera,
ca organism
profesional,
se raliază eforturilor
societății civile
și ale statului român
pentru îndeplinirea
fără întârziere
a obiectivului
de modernizare
a țării pentru
respectarea tuturor
obligațiilor asumate,
astfel încât să devină
perfect posibilă
aderarea la UE,
la 1 ianuarie 2007.*

2006, year for the European affirmation for the Romanian audit professional

– Exraits –

Interview with
Mr. Ion Mihăilescu, Ph.D.,
CFAR's President

...a system for the access to the profession was created, following a three years period of training, compulsory for all the candidates, no matter their qualification or previous practice.

– Excerpts –

The financial audit profession in Romania appeared as an objective necessity in order to create and consolidate the market economy.

The problems solved were, on the one hand, the regulation, but also the functioning of the professional organisation. In all this activity a substantial support was provided by the Ministry of Public Finance, but we have also to point out the support provided by the Department for International Development of the United Kingdom Government and by the Institute of Chartered Accountants of Scotland. With their assistance we built the profession as such and its framework, but we also trained 300 trainers who, further on, generated the continuous professional education of the current financial auditors, the Cham-

ber having now 1568 members. They benefit of professional standards, a code of ethics and a system for their continuous professional education and, generally speaking, a regulatory framework meant to guarantee their independence, objectivity and professionalism in practicing their profession.

On the other hand, a system for the access to the profession was created, following a three years period of training, compulsory for all the candidates, no matter their qualification or previous practice. Some would consider this too excessive, but we can not give up the quality requirements of the modern profession as financial auditor. In fact, within the Chamber structure is functioning a Department for Monitoring and Professional Competence in order to identify and to correct in due time the possible noncompliances in the actual financial audit activity.

Our efforts try, of course, to affirm the Romanian profession at the international level. We became associate members of the International Federation of Accountants (IFAC) and we are working on CFAR's application for FEE (Federation des Experts Comptables Européens) and SEEPAD (South Eastern Partnership on Accountancy Development) membership, the last one a regional professional association. We believe that the success of our efforts depends mainly by the recognition of the Chamber as a prestigious professional body and in this direction we intend to deve-

lop our cooperation with other bodies representing similar professions as far as concerns their profile and their area of interest in our country. However, at the international level we have an excellent cooperation with the World Bank and also with prestigious professional bodies as for example Institute of Chartered Accountants of Scotland, Association of Chartered Certified Accountants, Ordre des Experts Comptables and Conseil National des Commissaires aux Comptes in France. All these efforts are meant to accomplish the main objective of our organisation, which is to ensure the credibility and recognition for the financial audit profession in Romania, in order to give the possibility to the financial auditor, member of the Chamber, to practice his/her profession everywhere in the world based on the license issued by the CFAR.

Year 2006 will be decisive for the qualitative improvement of the financial audit profession. We are forced in this by the imminent joining to EU, at that time wanting to have the Romanian financial audit professional at a level of competence, integrity and objectivity compatible with their peers in the European family we are preparing to access. For example, we intend to increase our efforts in order to improve our relations with the regulatory bodies, this way strengthening the role of the financial audit professional for the public interest.

Than, we also consider a more efficient monitoring process for the profession. The scope of quality control includes an assessment of the internal quality control system of an audit firm by applying sufficient procedures for testing the compliance of the norms in preparing the audit files in order to check if these procedures are adequate. We want to see if the quality control systems are credible enough to maintain the public trust and to demon-

strate to the regulatory bodies that they are fulfilling their responsibilities in the area.

Also, the Chamber will intensify its efforts in order to inform the financial auditors about the latest developments on the International Standards on Auditing, Assurance and Quality Control issued by International Audit and Assurance Board of International Federation of Accountants (IFAC).

In the continuous professional education area the Chamber implements the requirements of the International Education Standards. At the same time, the Chamber considers the requirements of the International Education Standard Draft „Competence requirements for audit professionals.

In all our endeavors, The Chamber, as professional body, joins its efforts to the efforts of the civil society and of the Romanian authorities in order to accomplish the objective of modernizing our country, by complying with all the responsibilities assumed in order to join UE at 1 January 2007. And for the market in this area to be sure that the Romanian professionals have the necessary capacity and qualities in order to guarantee a clean business environment, transparent and predictable.

*The Chamber,
as professional body,
joins its efforts to the efforts
of the civil society and
of the Romanian authorities
in order to accomplish
the objective of modernizing
our country,
by complying
with all the responsibilities
assumed in order
to join UE
at 1 January 2007*

2006, l'année de l'affirmation européenne du professionnel roumain en audit financier

Interview avec

Prof. univ. dr. Ion Mihăilescu,

président de la Chambre des Auditeurs Financiers de la Roumanie

– *Extraits* –

Nos efforts visent sûrement la participation à la vie internationale de la profession. Nous avons réussi de devenir membres associés à la Fédération Internationale des Comptables – IFAC et nous avons débuté les démarches pour l'affiliation à la Fédération des Experts Comptables Européens et au SEEPAD, une organisation professionnelle régionale. Nous croyons que la réussite de ces initiatives dépend, premièrement, de la reconnaissance de la Chambre, comme organisme professionnel de prestige

La profession d'auditeur financier est apparue en Roumanie comme une nécessité objective, une fois avec l'évolution et la consolidation de l'économie de marché.

Les problèmes qu'on a dû régler ont été, d'un part, liés à la réglementation, mais aussi au fonctionnement de l'organisme professionnel. Dans toute cette activité une contribution fondamentale a été apportée par le Ministère des Finances Publiques, mais particulièrement on doit souligner l'aide du Gouvernement de la Grande Bretagne et de l'Institut des Comptables de l'Écosse. Par la consultance que ceux-ci ont offert, non seulement que nous avons construit la profession telle quelle est au présent et le cadre d'action de celle-ci, mais nous avons eu aussi la possibilité de créer 300 formateurs, qui ultérieurement, ont généré la préparation continue des actuels auditeurs financiers, le nombre desquels est arrivé maintenant à 1586. Ceux-ci ont à leur disposition des standards professionnels, un code d'éthique, un système de préparation continue et, en général, un cadre de réglementation en mesure de garantir leur indépendance, objectivité et professionnalisme dans la pratique de leur profession. D'autre part il a été institué un système d'accès à la profession, à la fin d'un

stage de 3 années, obligatoire pour tous les candidats, indépendamment de leur qualification et la pratique antérieure. Quelques uns considèrent peut-être que les rigueurs imposées seraient excessives, mais on ne peut pas ignorer les demandes qualitatives de la profession moderne d'auditeur financier. D'ailleurs, non par hasard à l'intérieur de la Chambre fonctionne un Département de supervision, pour signaler et corriger à temps les éventuelles non-conformités dans l'activité concrète d'audit financier.

Nos efforts visent sûrement la participation à la vie internationale de la profession. Nous avons réussi de devenir membres associés à la Fédération Internationale des Comptables – IFAC et nous avons débuté les démarches pour l'affiliation à la Fédération des Experts Comptables Européens et au SEEPAD, une organisation professionnelle régionale. Nous croyons que la réussite de ces initiatives dépend, premièrement, de la reconnaissance de la Chambre, comme organisme professionnel de prestige et en ce sens nous comprenons de développer la collaboration avec les autres organismes de notre pays qui représentent des professions semblables comme profil et intérêts. De toute manière, sur le plan externe, nous avons une très bonne collaboration avec la Banque Mondiale, avec des instituts professionnels de prestige, comme l'Institut des Comptables Agréés de l'Écosse, l'Association des Comptables Agréés de la Grande Bretagne, avec l'Ordre

des Experts Comptables et la Compagnie Nationale des Commissaires aux Comptes de la France. Tous ces efforts convergent vers l'aboutissement de l'objectif principal de notre organisation sur plan externe, qui vise à assurer une crédibilité et une reconnaissance complète à la profession d'auditeur financier en Roumanie, ainsi que l'auditeur financier membre de la Chambre puisse exercer son activité partout dans le monde, en vertu de l'autorisation émise par CAFR.

L'année 2006 sera décisive pour le bond qualitatif dans la profession d'auditeur financier. Il nous oblige à cette affiliation imminente de la Roumanie à l'Union Européenne, moment qui va trouver, espérons nous, les auditeurs financiers roumains à un niveau de compétence, d'intégrité et d'objectivité compatible avec celui de la famille européenne où nous allons entrer. Par exemple, nous nous proposons de renforcer les efforts pour l'amélioration des relations avec les organismes de réglementation, en renforçant de cette manière, le rôle que la profession d'auditeur financier joue dans la défense de l'intérêt public.

Puis, nous envisageons une supervision plus efficace de la profession. Le champ d'applicabilité du contrôle de la qualité inclut une évaluation du système interne du contrôle de la qualité d'une compagnie d'audit par l'application des procédures suffisantes pour tester la conformité et pour vérifier les dossiers d'audit, en vue de constater si ces procédures fonctionnent adéquatement. Nous surveillons que les systèmes qui assurent la qualité soient suffisamment crédibles pour maintenir la confiance du public et pour démontrer aux organismes de réglementation que la Chambre accomplit avec succès toutes ses responsabilités dans ce domaine. La Chambre va intensifier aussi ses efforts d'ap-

porter à la connaissance des auditeurs financiers de la Roumanie les dernières évolutions au domaine des Standards Internationales d'Audit, de Certification et de Contrôle de la Qualité, élaborés par le Conseil pour Standards d'Audit et de Certification de la Fédération Internationale des Comptables (IFAC).

Au domaine de la préparation professionnelle continue, la Chambre comprend dans ses programmes les demandes des Standards Internationales d'éducation professionnelle, élaborés par le Comité d'Éducation de la Fédération Internationale des Comptables. En même temps, on va respecter les demandes du Standard d'Éducation intitulé «Demandes de compétence au domaine de l'audit financier».

Par toutes ses actions, la Chambre, comme organisme professionnel, se rallie aux efforts de la société civile et de l'état roumain pour accomplir sans retard l'objectif de modernisation du pays, pour la mise en œuvre de toutes les obligations assumées, de sorte qu'il soit parfaitement possible l'adhésion à L'Union Européenne le premier janvier 2007. Et le marché de profil ait la certitude que les auditeurs financiers roumains ont la capacité et les qualités nécessaires pour garantir un climat d'affaires frais, transparent et prédictible.

*Par toutes ses actions,
la Chambre,
comme organisme
professionnel,
se rallie aux efforts de la
société civile
et de l'état roumain
pour accomplir
sans retard l'objectif
de modernisation
du pays, pour la mise
en œuvre de toutes
les obligations assumées,
de sorte qu'il soit
parfaitement possible
l'adhésion à L'Union
Européenne
le premier janvier 2007*

Din acest an, reglementările contabile sunt conforme cu directivele europene

Câteva comentarii, în atenția profesioniștilor

Georgeta PETRE,

*Director adjunct,
Direcția de Reglementări Contabile
Ministerul Finanțelor Publice*

Începând cu exercițiul financiar al anului 2006, toate tipurile de entități care, potrivit legii, organizează și conduc contabilitate proprie, aplică reglementări contabile conforme cu directivele europene.

Pentru agenții economici, Ministerul Finanțelor Publice a elaborat Reglementările contabile conforme cu directivele europene, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.752/2005, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.080 bis din 30 noiembrie 2005.

Această reglementare este compusă din două părți, respectiv:

- Reglementările contabile conforme cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene, care cuprind prevederi referitoare la situațiile financiare anuale individuale ale societăților comerciale; și

- Reglementările contabile conforme cu Directiva a VII-a a Comunităților Economice Europene, care cuprind prevederi referitoare la întocmirea situațiilor financiare anuale consolidate.

Similar, pentru instituțiile financiare și de credit, precum și pentru societățile de asigurare, asigurare-reasigurare și de reasigurare și pentru entitățile reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, instituțiile care reglementează și supraveghează aceste categorii de entități, respectiv Banca Națională a României, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor și Comisia Națională a Valorilor Mobiliare au emis, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice, reglementări contabile specifice acestor domenii, care transpun în legislația națională prevederile directivelor europene aplicabile acestor tipuri de entități.

Reglementările contabile conforme cu directivele europene abrogă reglementările contabile care au avut aplicabilitate până la 31 decembrie 2005, respectiv Reglementările contabile simplificate, armonizate cu directivele europene, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 306/2002, cu modificările ulterioare și Reglementările contabile armonizate cu Directiva a IV-a a CEE și cu Standardele Internaționale

de Contabilitate, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 94/2001, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit reglementărilor contabile aplicabile de la data 1 ianuarie 2006, începând cu acest an, toate tipurile de entități vor întocmi un set de situații financiare conforme cu directivele europene.

Ca excepție, datorită nevoii de informații ce trebuie oferite utilizatorilor, instituțiile de credit au obligația de a întocmi și un al doilea set de situații financiare, conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS). Aceste situații financiare se obțin prin retratarea situațiilor financiare conforme cu directivele europene și nu constituie bază de date pentru determinarea sarcinilor fiscale.

Opțional, orice altă entitate poate întocmi și un set distinct de situații financiare conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, acesta fiind destinat utilizatorilor de informații, alții decât instituțiile statului.

Reglementările contabile conforme cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene aplicabile agenților economici prevăd criteriile în funcție de care entitățile întocmesc situații financiare anuale formate fie din cinci, fie din trei componente.

Criterii de mărime cuprinse în reglementări sunt:

- **total active: 3.650.000 euro;**
- **cifra de afaceri netă: 7.300.000 euro;**
- **numar mediu de salariați în cursul exercițiului financiar: 50**

Entitățile care la data bilanțului depășesc două dintre criteriile de mărime întocmesc situații financiare anuale compuse din cinci componente, respectiv bilanț, cont de profit și pierdere, situația modificărilor capitalului propriu, situația fluxurilor de trezorerie și note explicative la situațiile financiare anuale.

Entitățile care la data bilanțului nu îndeplinesc două din cele trei criterii de mărime, întocmesc situații financiare anuale simplificate, compuse din bilanț prescurtat, cont de profit și pierdere și note explicative la situațiile financiare anuale simplificate.

Ca excepție, societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată, nu pot întocmi situații financiare simplificate.

Pentru situațiile financiare aferente anului 2006, întocmite conform Reglementărilor contabile conforme cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene, încadrarea în criteriile de mărime se efectuează pe baza indicatorilor determinați în situațiile financiare ale anului 2005.

Noua reglementare se caracterizează prin:

- **rigurozitate în exprimarea cerințelor referitoare la situațiile financiare anuale (format, conținut, reguli de evaluare a elementelor prezentate în situațiile financiare anuale);**
- **preluarea din Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene privind conturile anuale ale anumitor tipuri de societăți comerciale a tuturor prevederilor obligatorii și a unor prevederi opționale, a**

caror preluare este lăsată la latitudinea statelor membre;

- **definirea termenilor utilizați în cuprinsul reglementării, definițiile fiind, de regulă, similare celor din Standardele Internaționale de Raportare Financiară – ediția 2005.**

Care va fi impactul aplicării noilor reglementări în situațiile financiare anuale?

Aplicarea noilor reglementări contabile va solicita exigență și acuratețe sporite în determinarea informațiilor cuprinse în situațiile financiare anuale, aceste aspecte fiind determinate și de cerința prevăzută la art. 3 alin. (3) din Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.752/2005 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, referitoare la obligativitatea existenței unei declarații scrise de asumare a răspunderii conducerii persoanei juridice pentru întocmirea situațiilor financiare anuale.

Aplicarea principiului prudenței nu permite recunoașterea unor plusuri rezultate din evaluarea unor elemente de activ, în schimb, toate reducerile de valoare sunt recunoscute. În cazul activelor, se recunosc ca amortizări suplimentare sau ca ajustări ale valorii, iar în cazul datoriilor, se evidențiază creșterile elementelor corespunzătoare de datorii.

Totuși, plusurile de valoare rezultate ca urmare a evaluării unor active la valoarea justă se prezintă în notele explicative la situațiile financiare, astfel ca informația prezentată să fie completă.

Din noile reglementări contabile reiese clar distincția dintre provizioane și ajustări de valoare (denumite în reglementările anterioare „provizioane pentru depreciere”), ambele structuri fiind o consecință a principiului prudenței.

Astfel, provizioanele sunt destinate să acopere datoriile a căror natură este clar definită și care la data bilanțului e probabil să exis-

te sau este cert că vor exista, dar care sunt incerte ca valoare sau privind data la care vor apărea.

Ajustările de valoare cuprind toate corecțiile destinate să țină seama de reducerile valorilor activelor individuale, stabilite la data bilanțului, indiferent dacă acea reducere este sau nu definitivă.

Existența provizionului pentru impozite introdus prin noua reglementare va conduce în multe cazuri la diminuarea capitalurilor proprii ale entităților.

Cerințele referitoare la auditarea sau verificarea situațiilor financiare anuale cuprinse în Secțiunea 10 „Auditarea sau verificarea situațiilor financiare anuale” din reglementări. În cadrul acestei secțiuni sunt cuprinse prevederi referitoare la conținutul raportului auditorilor financiari.

Entitățile care întocmesc situații financiare anuale simplificate nu au obligația auditării situațiilor financiare anuale. Aceste situații vor fi supuse verificării de către cenzori, potrivit legii.

În secțiunea referitoare la aprobarea, semnarea și publicarea situațiilor financiare anuale sunt prezentate documentele care fac obiectul publicării, respectiv situațiile financiare anuale, aprobate în mod corespunzător, și raportul administratorilor, împreună cu raportul de audit sau raportul de verificare, după caz. De asemenea, împreună cu situațiile financiare anuale se publică și propunerea de distribuire a profitului sau de acoperire a pierderii contabile. Aceste documente se publică în conformitate cu legislația în vigoare, respectiv Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În ceea ce privește publicarea, se va avea în vedere și Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 917/2005 privind publicarea situațiilor financiare anuale.

Beginning with this year the accounting regulations comply with the European directives

Georgeta PETRE,

deputy director of the Directorate for Accounting Regulations of the Ministry of Public Finance

Starting with the fiscal year 2006, entities of any of the types which, under the law, organise and conduct their own accounting, shall apply accounting regulations in compliance with the European directives.

For the use of the business operators, the Ministry of Public Finance has developed the Accounting Rules in Compliance with the European Directives, approved by the Order of the Minister of Public Finance No. 1.752/2005, published in the Official Journal of Romania, Part I, no. 1.080 bis on 30 November 2005.

These rules consist of two parts, namely:

- The Accounting Rules Complying with the Fourth Directive of the Economic European Communities, which comprise provisions on the individual annual financial statements of the companies; and
- The Accounting Rules Complying with the Seventh Directive of the Economic European Communities, which comprise provisions on drafting consolidated annual financial statements.

Similarly, the financial and credit institutions, the insurance, insurance-reinsurance, and reinsurance companies, and the entities regulated and supervised by the

National Securities Commission, were issued by the regulatory and supervising institutions for such entities – namely the National Bank of Romania, the Insurance Supervisory Commission and the National Securities Commission issues, with the endorsement of the Ministry of Public Finances – accounting rules, which transpose in the national legislation specifically for their fields the provisions of the European directives that apply to such entities.

The accounting regulations in compliance of the European directives shall repeal the accounting regulations in force until 31 December 2005, namely the Simplified Accounting Rules, harmonised with the European directives, approved by the Order of the Minister of Public Finance No. 306/2002, with its subsequent amendments and the Accounting Rules, harmonised with the Fourth Directive of the EEC and with the International Accounting Standards, approved by the Order of the Minister of Public Finance No. 94/2001, with its subsequent amendments.

According to the accounting regulations in force as of 1 January 2006, starting this year, all the types of entities have to develop a set of accounting statements complying with the European directives.

As an exceptional case, because of the information they need to provide to stakeholders, the credit institutions must also develop a second set of financial statements, complying with International

Financial Reporting Standards (IFRS). These financial statements shall be obtained by reprocessing the financial statements complying with the European directives and shall not be a database for the purpose of determining the tax obligations.

Optionally, any other entity may develop a separate set of financial statements complying with the IFRS, for the benefit of information users that are not state institutions.

The Accounting Rules Complying with the 4th EEC, applicable to business operators provide the criteria determining whether entities develop annual financial statements consisting of five or three components. The criteria of size included in the Regulations are:

- total assets: 3,650,000 Euros;
- net turnover: 7,300,000 Euros;
- average number of employees during the fiscal year: 50

Entities which on the date of the balance sheet are above two of the size criteria shall develop annual financial statements incorporating five components, namely balance sheet, profit and loss account, statement on the changes of their equity capital, the status of their treasury flows and explanatory notes to their annual financial statements.

Entities which on the date of the balance sheet fail to meet two of the three size criteria, shall develop accounting annual financial statements, consisting of a abridged balance sheet, account of profit and loss and explanatory notes to the annual financial statements.

As an exception, the companies the securities of which are allowed for transactions on a regulated market may not develop simplified financial statements.

For the financial statements for 2006, developed according to the Accounting Rules complying with the 4th.

Georgeta PETRE,

*directeur adjoint, la Direction de
Réglementations Comptables, le
Ministère des Finances Publiques*

– *Extraits* –

À partir de l'exercice financier de l'année 2006, tous les gendres d'entités qui, conformément à la loi, organisent et conduisent une comptabilité propre, appliquent des réglementations comptables conformes aux directives européennes.

Pour les agents économiques, le Ministère des Finances Publiques a élaboré les Réglementations comptables conformes aux directives européennes, approuvées par Ordre du ministre des finances publiques, no 1.752/2005, publiées dans le Journal Officiel de la Roumanie, part I, no. 1.080 bis le 30 novembre 2005.

Cette réglementation est composée de deux parties, respectif:

- Réglementations comptables conformes à la quatrième Directive des Communautés Économiques Européennes, qui comprennent des dispositions relatives aux états financiers annuels individuels des sociétés commerciales ; et
- Réglementations comptables conformes à la Septième Directive des Communautés Économiques Européennes, qui comprennent des dispositions relatives à l'établissement des états financiers annuels consolidés.

Similaire, pour les institutions financières et de crédit, de même pour les sociétés d'assurance et de réassurance et pour les entités réglementées et surveillées par la Commission Nationale des Valeurs Mobilières, les institutions qui réglementent et supervisent ces catégories d'entités, respectif la Banque Nationale de la Roumanie, la Commission de Supervision des Assurances et la Commission Nationale des Valeurs Mobilières ont émises, avec l'avis du Ministère des Finances Publiques, des réglementations comptables spécifiques aux ces domaines, qui transposent dans la législation nationale les dispositions des directives européennes applicables à ce gendre d'entités.

À partir de cette année, les réglementations comptables sont conformes aux directives européennes

Les Réglementations comptables conformes aux directives européennes abrogent les réglementations comptables applicables jusqu'au 31 décembre 2005, respectif les Réglementations comptables simplifiées, harmonisées avec les directives européennes, approuvées par Ordre du ministre des finances publiques, no. 306/2002, avec les modifications ultérieures et les Réglementations comptables harmonisées avec la quatrième Directive de CEE et avec les Standards Internationales de Comptabilité, approuvées par Ordre du ministre des finances publiques, no. 94/2001, avec les modifications et les compléments ultérieurs.

Conformément aux réglementations comptables applicables le 1-er janvier 2006, à partir de cette année, tous les gendres d'entités vont dresser un set des états financiers conformes aux directives européennes.

Comme exception, à cause du besoin d'informations qu'elles doivent offrir aux utilisateurs, les institutions de crédit ont l'obligation de dresser un deuxième set d'états financiers, conformes aux Standards Internationales de Rapport Financier (IFRS).

Ces états financiers s'obtiennent en retraitant les états financiers conformes aux directives européennes et ne constituent pas base de dates pour la détermination des tâches fiscales.

Optionnel, toute autre entité peut dresser aussi un set distinct d'états financiers conformes aux Standards Internationales de Rapport Financier, celui-ci étant destiné aux utilisateurs des informations, autres que les institutions de l'état.

Les Réglementations comptables conformes à la quatrième Directive des Communautés Économiques Européennes, applicables aux agents économiques stipulent des critères par rapport auxquels les entités dressent les états financiers annuels formés soit de cinq, soit de trois composants. Ces critères de mesure compris dans les réglementations sont :

- Total actives : 3.650.000 euro ;
- Chiffre d'affaires nette : 7.300.000 euro ;
- Numéro médium de salariés pendant l'exercice financier :50.

Les entités qui au jour du bilan dépassent deux des critères de mesure dressent des états financiers annuels formés de cinq composants, respectif bilan, compte de profits et pertes, la situation des modifications du capital propre, la situation des fluxes de trésorerie et notes explicatives aux états financiers annuels.

Les entités qui au jour du bilan n'accomplissent pas deux des trois critères de mesure, dressent états financiers annuels simplifiés, composés du bilan écourté, compte de profits et pertes et notes explicatives aux états financiers annuels.

Comme exception, les sociétés commerciales dont les valeurs mobilières, sont admises au moment de l'opération sur un marché réglementé, ne peuvent pas dresser des états financiers simplifiés.

Pour les états financiers de l'année 2006, dressés conformément aux Réglementations comptables conformes à la quatrième Directive des Communautés Économiques Européennes, l'encadrement dans les critères de mesure se fait à l'aide des indicateurs déterminés dans les états financiers de l'année 2005.

Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare, la lucru!

Consiliul Contabilității și Raportărilor Financiare (CCRF) este un organism independent de supraveghere în vederea asigurării convergenței reglementărilor naționale și a practicilor în domeniul contabilității și auditului financiar cu reglementările aplicabile în Uniunea Europeană. Conducerea CCRF este asigurată de un Consiliu superior, compus din reprezentanți a nouă instituții interesate în informații contabile relevante și credibile.

CCRF funcționează pe lângă MFP.

Activitatea acestui organism are drept scop creșterea încrederii utilizatorilor de informații în raportările financiare și în guvernanta corporativă. Consiliul are, în principal, următoarele obiective:

- *monitorizarea asigurării convergenței reglementărilor naționale în domeniul contabilității și auditului financiar cu reglementările aplicabile în Uniunea Europeană;*
- *promovarea și urmărirea îmbunătățirii calității raportărilor prin situațiile financiare anuale;*
- *supravegherea modului în care organismele profesionale urmăresc calitatea activității în domeniul contabilității și auditului financiar la societățile cotate și la celelalte entități ale căror situații financiare prezintă interes public;*
- *promovarea și urmărirea implementării principiilor de guvernanta corporativă;*

- *urmărirea dezvoltării la nivel național a competenței și a capacității de implementare, de către instituțiile implicate, a standardelor europene și internaționale în domeniul contabilității și al profesiilor reglementate, preluate în legislația națională;*
- *realizarea comunicării cu Comitetul pentru Standardele Internaționale de Contabilitate, precum și cu alte organisme de profil în procesul de elaborare și de implementare a standardelor în domeniu;*
- *avizarea normelor emise de instituțiile cu atribuții de reglementare implicate în aplicarea Planului de acțiune pe țară, înainte de aprobarea acestora, potrivit legii.*

De fapt, acest Consiliu reunește toate instituțiile care sunt interesate de calitatea informației contabile și a raportărilor financiare: autorități de reglementare (Ministerul Finanțelor Publice, Banca Națională a României, CNVM, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, organismele profesionale - CECCAR și CAFR, mediul de afaceri și nu în ultimul rând mediul universitar.

Toate modificările și completările ce vizează reglementările în domeniul contabilității, înainte de a fi aprobate sunt analizate și avizate de către CCRF.

Prioritatea acestui an – stabilirea sistemelor și a mecanismelor de supraveghere

Interviu cu
prof.univ.dr. Maria MANOLESCU,
Vicepreședinte CAFR

Temeiul legal al înființării Consiliului Contabilității și Raportărilor Financiare (CCRF) rezidă din Hotărârea Guvernului nr. 401/5 mai 2005. Despre cum lucrează, în fapt, Consiliul și despre prioritățile acestuia în perioada care urmează, în interviul cu prof.univ.dr. Maria Manolescu.

Care este rolul acestui Consiliu, înființat prin reorganizarea Colegiului Consultativ al Contabilității?

Crearea Consiliului Contabilității și Raportărilor Financiare, ca organism independent, care reunește reprezentanții tuturor instituțiilor și organizațiilor profesionale interesate de calitatea raportărilor financiare, este o consecință a procesului de preluare a unor obiective pe care România le are de îndeplinit în urma raportului de evaluare a aplicării Standardelor și Codurilor în domeniul contabilității și Auditului Financiar elaborat de experții Băncii Mondiale, publicat în mai 2003. Evaluarea a urmărit stabilirea punctelor forte, precum și a punctelor slabe, vizând atât domeniul reglementărilor, precum și cel al organizării profesiilor privind domeniul contabilității și auditului financiar. Astfel de probleme se află frecvent în atenția Băncii Mondiale, care până acum

a elaborat astfel de rapoarte în peste 38 de țări.

În ceea ce ne privește, în urma raportului respectiv s-a elaborat un plan de acțiune pentru rezolvarea tuturor punctelor slabe relevate, iar îndeplinirea acestuia, care urmărește cu prioritate îm-

Suntem în anul premergător aderării la Uniunea Europeană și este cât se poate de important ca la data integrării să nu avem nici un fel de diferențe față de reglementările europene în acest domeniu

bunătățirea calității raportărilor financiare, este monitorizată de acest Consiliu (CCRF).

Obiectivele sale sunt foarte precis definite și vizează în primul rând **problema convergenței reglementărilor naționale în domeniul contabilității și a auditului financiar.**

Suntem în anul premergător aderării la Uniunea Europeană și este cât se poate de important ca la data integrării să nu avem nici un fel de diferențe față de regle-

mentările europene în acest domeniu. De altfel, după 1 ianuarie 2007 dacă devenim țară membră a Uniunii Europene suntem obligați să aplicăm reglementările europene ca atare. Dacă acestea nu sunt asimilate corect în reglementările interne ne asumăm un risc foarte mare, risc care poate fi prevenit printr-o monitorizare atentă a procesului de conformare. De asemenea, obiectivul prioritar al Consiliului privind îmbunătățirea calității raportărilor prin situațiile financiare anuale poate fi asigurat printr-o monitorizare atentă a implementării reglementărilor contabile și în domeniul auditului de către profesioniștii în domeniu, pe de o parte, iar, pe de altă parte, prin urmărirea modului în care administratorii își înțeleg răspunderea prevăzută de lege privind calitatea raportărilor cuprinse în situațiile financiare.

Ce se întâmplă dacă în funcționarea profesiilor amintite apar sincope, scăderi sau nesincronizări? Cine le poate monitoriza și, mai ales, cum se pot îndrepta eventualele neajunsuri?

Atribuții în acest sens revin tot Consiliului, care potrivit actului de înființare are atribuții exprese privind supravegherea modului în care organismele profesionale

urmăresc calitatea activității în domeniul contabilității și al auditului financiar, cu prioritate la societățile cotate și la celelalte entități care prezintă interes public. Tocmai pentru a clarifica lucrurile, OMFP nr. 907/2005 definește **entitățile de interes public**. Astfel, de interes public sunt: băncile, societățile de asigurare-reasigurare, societățile supravegheate și reglementate de CNVM, societățile cu capital majoritar de stat, societățile comerciale care au beneficiat de credite garantate de stat și nu în ultimul rând societățile cotate, respectiv societățile ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate pe piețele reglementate. În toate categoriile de entități menționate știm cu toții că interesul public este major, iar cerințele privind calitatea raportărilor financiare trebuie urmărite permanent și supravegheate corespunzător.

Din câte cunoaștem, fiecare din organismele profesionale, precum și cele mai multe din entitățile pe care le-am amintit și-au dezvoltat propriile sisteme de monitorizare, de control. Cum își va exercita Consiliul funcția de supraveghere?

Într-adevăr, pasul imediat următor îl va reprezenta **stabilirea mecanismelor de supraveghere**. Avem, desigur, așa cum ați sesizat, unele mecanisme primare. De exemplu, la nivelul Camerei Auditorilor Financieri există un Departament de monitorizare a calității auditului financiar. Printr-un mecanism de supervizare urmează să ne asigurăm că acest departament funcționează corespunzător. În acest scop, printr-un sistem de teste și alte proceduri care să aibă o consistență corespunzătoare, trebuie să ne asigurăm capacitatea de a identifica eventualele inconsecvențe ale procesului de monitorizare implementat de CAFR. La rândul său, CECCAR și-a orga-

nizat un control de calitate între confrăți, respectiv între membrii acestui organism. Iată că sunt două organisme, în care funcționează două sisteme diferite de control al calității. În aceste condiții trebuie stabilit dacă și mecanismele de supraveghere este necesar să fie diferite. În acest scop, **am cerut o asistență tehnică și avem în derulare programe cu Banca Mondială**, în urma cărora avem garanția clarificării în detaliu a multora dintre problemele care intră în atribuțiile CCRF.

Din tot ce am văzut până acum, mai toate țările se află în procesul

...la nivelul Camerei Auditorilor Financieri există un Departament de monitorizare a calității auditului financiar.

...printr-un sistem de teste și alte proceduri care să aibă o consistență corespunzătoare, trebuie să ne asigurăm capacitatea de a identifica eventualele inconsecvențe ale procesului de monitorizare implementat de CAFR.

de instituire a mecanismelor de supraveghere care să fie foarte bine adaptate situației din țara respectivă. Lucrurile nu sunt de loc simple dacă avem în vedere faptul că, în cazul auditului financiar, supravegherea presupune implicarea în mai mică măsură a auditorilor financieri în acest proces. Totodată, persoanele implicate ar trebui să cunoască foarte bine domeniul auditului financiar pentru a putea sesiza elementele de neconformitate. În același timp trebuie rezolvată, pe de o parte, problema finanțării acestei activități de supraveghere, iar, pe de altă parte, calitatea per-

soanelor ce vor fi implicate în activitatea respectivă, astfel încât independența și autoritatea profesională să fie pe deplin asigurate.

Profioniștii, fie ei din sfera expertizei sau a auditului, dar mai ales din domeniul contabilității practice, sunt preocupați de cerința ce se pune tot mai acut referitor la implementarea Standardelor Internaționale de Contabilitate. Concret, ce își propune Consiliul spre a sprijini acest proces?

În primul rând, CCRF va trebui să monitorizeze, potrivit atribuțiilor care îi revin, programele de pregătire continuă a profesioniștilor în domeniu, astfel încât acestea să fie corelate cu procesul de implementare a Reglementărilor conforme cu Directivele Europene, iar, acolo unde se impune, cu cel de implementare a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.

Pe de altă parte, a fost modificată și completată Hotărârea de Guvern care reglementează activitatea Consiliului. Concret, pentru elaborarea Standardelor naționale de contabilitate urmează a se crea două departamente distincte: unul cu atribuții în elaborarea standardelor contabile pentru sectorul privat și altul, similar, pentru sectorul public.

De asemenea, în corelare cu evoluțiile înregistrate de instituțiile similare care funcționează în alte țări membre ale Uniunii Europene, CCRF trebuie să-și pregătească realist pașii de urmat, în conformitate cu statutul său de entitate independentă, astfel încât să-și poată realiza obiectivele asumate, care - așa cum ați prezentat la început - sunt foarte importante și nu sunt deloc ușoare.

*Interviu realizat de
Corneliu CÂRLAN*

The Council for Accountancy and Financial Reporting, at work!

The priority for 2006 – to establish the systems and the mechanisms for supervision

Interview with
Maria
MANOLESCU, Ph.D.

– Excerpts –

Establishing the Council for Accountancy and Financial Reporting, as autonomous body, bringing together representatives from all the institutions and professional bodies interested by the quality of the financial reporting, is a consequence of the process of assuming a series of tasks which Romania should accomplish following the Report on Observance of Standards and Codes in the Accounting and Auditing area, developed by the World Bank specialists, which has been published in May 2003. This assessment identified the strengths and weakness in the regulatory area, as well as the way the profession in the accounting area are organized. These kinds of problems are frequent on the World Bank agenda which developed such kind of reports in more than 38 countries.

As far as concerns us, following that report a country action plan was developed in order to solve the weakness identified, and their accomplishment which will result in the improvement of the quality

of the financial reporting, is monitored by this Council (CCRF).

Its tasks are very precise established and consider as a priority the convergence of the national regulations in the accounting and auditing area.

The next immediate step is represented by the establishment of the oversight bodies. We have, as you could see, some initial mechanisms. For example, within the Chamber of Financial Auditors there is a Department for monitoring the quality control and we will have to be sure that it is well functioning. In this direction, as result of a system of tests and other procedures with a corresponding consistency, we have to be sure that it has the capacity to identify the possible inconsistencies of the monitoring system implemented by CAFR. At the same time, CECCAR organized a quality control system on a peer review basis, between members of this professional body. Here we have two bodies, with two different systems for quality control. Given these, we have to decide if it is necessary to be different. For this purpose we asked for technical assistance and we are now developing programs with World Bank support, in order to obtain the guarantee that we solved in details many of the problems within CCRF attributions. As we could see, many other countries are facing the issue of establishing the oversight mechanisms, very well adapted to the existing situation in each country. Things are not easy at all if we consider

that, for the financial audit, the supervision ask for little auditors' involvement in this process. At the same time, the people involved should be very knowledgeable in the financial audit in order to identify non conformity matters. Also, the financing issue for this oversight activity must be solved, on the one hand, and, on the other hand, the quality of staff involved in this activity, in order for the independence and the professional authority to be fully ensured.

Firstly, CCRF will have to monitor, in accordance with its attributions, the educational programs for the professionals in the area, in order to be coordinated with the implementation program for the accounting regulations conforming to the European Directives, and where it is necessary, with the IFRS implementation program.

On the other hand, the Government Decision regulating the activity of this Council was changed and supplemented. To be more precise, in order to develop the National Accounting Standards two distinct departments will be created: one with attributions in developing the accounting standards for the private sector, and a similar one for the public sector.

Le Conseil de la Comptabilité et des Rapports Financiers, au travail!

Interview avec
Prof.univ.dr. Maria
MANOLESCU

– *Extraits* –

L'établissement du Conseil de la Comptabilité et des Rapports Financiers comme organisme indépendant, qui réunit les représentants de toutes les institutions et organisations professionnelles portant intérêt à la qualité des rapports financiers, c'est la conséquence du processus de prendre en charge certains objectifs que la Roumanie doit accomplir à la suite du rapport d'évaluation de l'application des Standards et des Codes au domaine de la comptabilité et de l'audit financier, rédigé par les experts de la Banque Mondiale, publié en mai 2003. L'évaluation a eu comme objectif d'établir les points forts et les points faibles, au domaine des réglementations, mais aussi de l'organisation de la profession comptable et d'audit. Ce genre de problèmes se trouve fréquemment à l'attention de la Banque Mondiale, qui jusqu'au présent a rédigé tels rapports dans plus de 38 pays.

En ce qui nous concerne, à la suite du respectif rapport il a été élaboré un plan d'action pour résoudre tous les points faibles relevés et la mise en œuvre de celui-ci, qui suit prioritairement l'accroissement de la qualité des rapports financiers, est monitorisé par ce Conseil (le CCRF).

Ses objectifs sont très bien définis et premièrement visent le problème de la convergence des régle-

mentations nationales au domaine de la comptabilité et de l'audit financier.

Le pas suivant sera l'établissement des mécanismes de surveillance. Nous avons, évidemment, comme vous avez bien compris, certains mécanismes primaires. Par exemple, à l'intérieur de la Chambre des Auditeurs Financiers il y a un Département qui monitorise la qualité de l'audit financier. Par le pas suivant qu'on devrait faire, à l'aide d'un mécanisme de surveillance on va s'assurer que ce département fonctionne adéquatement. Dans ce but, par un système des testes et autres procédures d'une consistance appropriée, on doit s'assurer la capacité d'identifier les éventuelles inconséquences du processus de supervision implémenté par CAFR. À son tour, CECCAR s'est organisé un contrôle de qualité entre confrères, c'est-à-dire entre les membres de cet organisme. Voilà qu'il y a deux organismes, où fonctionnent deux systèmes différents de contrôle de la qualité. En ce cas, on doit établir s'il est aussi nécessaire que les mécanismes de surveillance soient différents. Dans ce but, nous avons demandé de l'assistance technique et nous avons en cours des programmes avec la Banque Mondiale, à la fin desquels nous aurons la garantie d'avoir clarifié en détail beaucoup de problèmes qui sont en charge de CCRF. Comme j'ai observé jusqu'ici presque tous les pays sont en cours d'instituer des mécanismes de surveillance qui soient très

bien adaptés à la situation de chaque pays. Les choses ne sont pas du tout simples tenant compte qu'au cas de l'audit financier, la surveillance suppose l'implication des auditeurs financiers dans une petite mesure dans ce processus. Les personnes impliquées devront connaître très bien le domaine de l'audit financier pour pouvoir signaler les éléments de non-conformité. En même temps on doit résoudre, d'une part, le problème du financement de cette activité de surveillance et, d'autre part, la qualité des personnes qui seront impliquées dans cette activité, ainsi que l'indépendance et l'autorité professionnelle soient complètement assurées.

Premièrement le CCRF devra superviser, conformément aux ses attributions, les programmes d'éducation continue des professionnels de ce domaine, de sorte qu'elles soient corrélées avec le processus d'implémentation des Réglementations conformes aux Directives Européennes, et où s'y impose avec celui d'implémentation des Standards Internationales de Rapport Financier.

Il a été modifiée et complétée la Décision Gouvernementale qui réglemente l'activité du Conseil. Concrètement, pour l'élaboration des Standards Internationales de comptabilité on va établir deux départements distinctes: l'un avec des attributions dans l'élaboration des standards comptables pour le secteur privé et un autre similaire pour le secteur publique.

Radiografia fiscalității în România

O serie de modificări ale Codului fiscal și ale Codului vamal, preconizate a intra în vigoare în 2006, nu au fost aprobate încă. Intențiile de reglementare în acest sens au fost publicate pe site-ul Ministerului Finanțelor Publice în ultimele luni ale anului 2005. Din ultimele declarații date de oficiali, aceste modificări vor fi aprobate, însă nu se știe, în acest moment, când se vor aproba și cu ce dată vor intra în vigoare. Cu ajutorul experților de la PricewaterhouseCoopers am punctat cele mai importante reglementări noi din proiectul Codului Fiscal, de un deosebit interes pentru comunitatea de afaceri.

Mihaela MITROI,

*Tax Partner,
PricewaterhouseCoopers*

Practici europene, opțiuni autohtone

În general, în privința impozitelor, Tratatul de constituire al Uniunii Europene nu conține nici o prevedere expresă, ci doar prevederi generale privind competența UE de a emite, „în unanimitate”, directive pentru armonizarea legislațiilor statelor membre. De fapt, politica fiscală intră în competența fiecărui stat membru, ținând seama de câteva principii legate de asigurarea liberei circulații a persoanelor, bunurilor, serviciilor și capitalului. De pildă, referitor la trei impozite importante – impozitul pe profit, impozitul pe venit și TVA – Mihaela Mitroi, Tax Partner la PricewaterhouseCoopers, atrage atenția asupra diversității cotelor și sistemelor de impozitare practicate de statele europene. Se observă însă că, în țările din Europa de Est, tendința este de a reduce cota de impozite directe și, în mod deosebit, la impozitul pe profit. Țări din Europa de Vest, adepte ale unei fiscalități ridicate, par să privească tot mai mult spre „estici” și spre succesul unei cote de impunere scăzute.

În ceea ce privește evoluția impozitării în România, în ultimii trei ani, similar cu alte țări din regiune, se observă o tendință descrescătoare. Începând din 2004, majoritatea țărilor care au aderat la UE au redus rata impozitului pe profit.

Impozitul pe venit, ca sistem, nu este uniform nici măcar în țările din Europa Centrală și de Est. Sunt țări care au introdus cota unică de impozitare – Estonia, în 1991, Letonia și Lituania, în 1994, Rusia, în 2001, Ucraina și Slovacia, în 2003, România, în 2005. Dar sunt și țări, precum Cehia, Ungaria sau Polonia, care încă folosesc sistemul progresiv de impozitare.

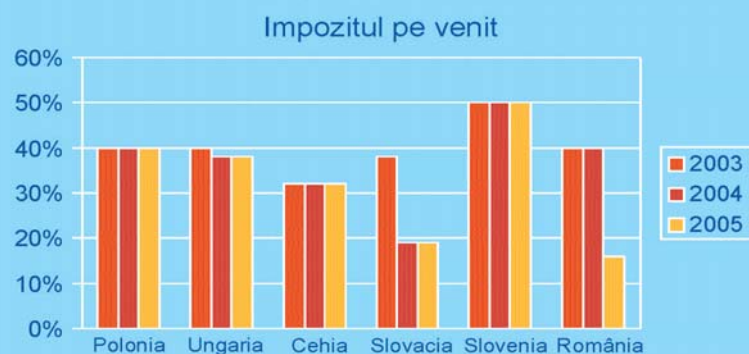
Cotele de impozitare în Europa – 2005

	Impozit		TVA
	profit	venit	
Europa de Vest			
Marea Britanie	30%	0-40%	17,50%
Italia	33%	23%-43%	20%
Germania	25%	15-42%	16%
Franța	34,93%	6,83%-48,09%	19,60%
Spania	35%	15-45%	16%
Europa Centrală și de Est			
Ungaria	16%	18-38%	25%
Polonia	19%	19-40%	22%
Slovacia	19%	19%	19%
Slovenia	25%	16%-50%	20%
Cehia	26%	15-32%	19%

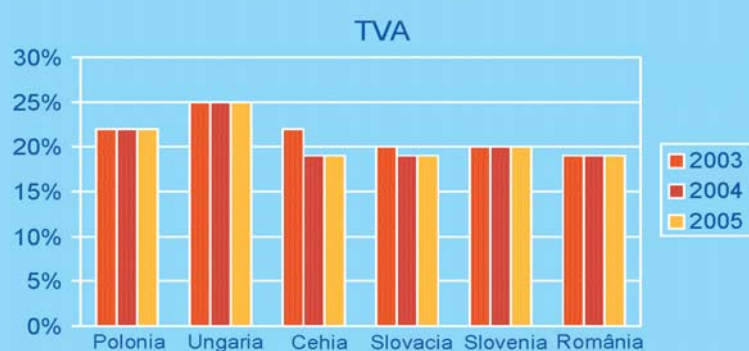
Evoluția impozitării în România vs Europa Centrală și de Est (1)

Evoluția impozitării în România vs Europa Centrală și de Est (2)

Evoluția impozitării în România vs Europa Centrală și de Est (3)

trebuie introduse anumite sisteme informatice, cum sunt sistemele VIES și SEED, care asigură schimbul de informații privind TVA și accizele, fără de care nu se poate pune problema aderării României la Uniunea Europeană.

Un alt reper fiscal sunt **ajutoarele de stat**. Începând cu 1 ianuarie 2007 nu vor mai exista facilități fiscale la impozitul pe profit. Totuși, Mihaela Mitroi a ținut să precizeze faptul că facilități fiscale se pot acorda în conformitate cu regulamentele Consiliului Concurenței. Spre exemplu, investitorii pot beneficia de ajutoare de stat individuale. Anumite țări din UE au chiar o lege a investițiilor care prevăd facilități fiscale și nefiscale – exemplu Cehia, Grecia, Bulgaria.

Un alt reper fiscal se referă la **consolidarea fiscală**. Se observă că afacerile încep să se extindă, se formează grupuri de companii. Există interesul direct de a nu se mai întâlni situații în care o companie în cadrul grupului plătește TVA și alta este în situația de rambursare de TVA. Conceptul de consolidare fiscală a fost introdus în proiectul de lege a TVA-ului, aflat pe site-ul Ministerului Finanțelor, cu posibilitatea aplicării de la data aderării. Acest concept ar putea fi avut în vedere spre a se aplica și în ceea ce privește impozitul pe profit.

Rigori, la data aderării

Trebuie să precizăm că, de la data aderării – sperăm 1 ianuarie 2007 – devin obligatorii și operabile în întregime Regulamentele Uniunii Europene. De pildă, Regulamentul Vamal european este aplicabil, indiferent dacă legea românească în materie a fost sau nu modificată, adaptată.

Directivile Europene, care sunt tot reguli generale (la fel ca Regulamentele Europene), nu devin automat operabile la data aderării, ci trebuie preluate treptat în legislația internă. Este, de exemplu, cazul Directivei 6 a UE privitoare la TVA, care deja a fost preluată în legea internă. Totuși, datorită libertății politice tot mai mari acordate statelor membre în transpunerea directivelor, este posibil ca efectul lor să nu rămână la fel de clar. În practică, totuși, nu trebuie subestimat efectul direct al directivelor, întrucât regulile interne trebuie interpretate într-o manieră cât mai în concordanță cu însăși directiva preluată.

Misiunea de a monitoriza preluarea Directivelor de către țările membre îi revine Curții Europene de Justiție, care și emite o serie de decizii în acest sens.

Aceste decizii pot fi aplicate și de contribuabilul român după data aderării, dacă există spețe similare.

Dar și acestea din urmă se pare că vor să ia în considerație o potențială schimbare pentru alinierea sistemului de impozitare a persoanelor fizice la celelalte țări din regiune. În privința cotei de TVA, practic nu s-a întâmplat nimic semnificativ în țările din Europa de Est, în ultimii trei ani.

Ce va fi în continuare

„Cota unică de impozitare este un reper fiscal esențial”, consideră Mihaela Mitroi. Introdusă în 2005, cota de 16% s-a aplicat asupra anumitor venituri ale persoanelor fizice și juridice, iar începând cu 2006 se are în vedere extinderea acesteia și asupra altor categorii de venituri ale persoanelor fizice, care, până acum, beneficiau de o impozitare mai redusă.

De asemenea, și veniturile nerezidenților vor cădea sub incidența acestei cote începând cu 1 ianuarie 2006.

Reforma administrației fiscale este un al doilea reper fiscal important. Aceasta a început prin înființarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală – ANAF în 2003 (funcțională din 2004) și a Departamentului pentru mari contribuabili. Totuși, reforma trebuie să continue, astfel ca

Pentru atribuirea calității de auditor financiar, cadrul legal îl constituie Ordonanța de urgență nr. 75/1999, republicată, privind activitatea de audit financiar, potrivit căreia se pot înscrie în vederea susținerii testului de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar-contabil, persoanele fizice care îndeplinesc următoarele condiții: **sunt licențiate ale unei facultăți cu profil economic și au o vechime în activitatea financiar-contabilă de minim 4 ani sau au calitatea de expert contabil, respectiv contabil autorizat cu studii superioare economice.**

În ce constă testul de acces la stagiul?

Testul de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar-contabil, pentru accesul la stagiul se organizează de Camera Auditorilor Financieri din România, prin Departamentul de învățământ și admitere. Testul este organizat sub formă de grilă, tematica fiind structurată pe patru domenii: Contabilitate financiară, Finanțe și fiscalitate, Audit financiar și Drept comercial.

CAFR va publica tematica și bibliografia cu cel puțin 30 de zile înainte de data susținerii testului de verificare a cunoștințelor în domeniul financiar-contabil pentru accesul la stagiul. Anunțul privind organizarea testului se publică pe site-ul Camerei www.cafr.ro și în cel puțin două cotidiane de circulație națională și cuprinde locul, data și ora de desfășurare, locul și perioada în care vor avea loc înscrierile, precum și alte informații suplimentare.

Cum este organizat stagiul?

Stagiul reprezintă perioada de pregătire practică a stagiului în activitatea de audit financiar, durata acestuia fiind de 3 ani.

Camera a elaborat NORME privind perioada de pregătire profesio-

sională practică a stagiilor în activitatea de audit financiar. (Hotărârea nr. 39/2005).

Anul întâi de stagiul este destinat pregătirii teoretice și aplicative organizate în mod centralizat de către Camera și se va organiza astfel:

- primul semestru – pregătire teoretică;
- semestrul doi – pregătire aplicativă.

Cum se poate deveni stagiar în activitatea de audit financiar?

Activitățile pentru primul semestru de stagiul se vor organiza de către societățile de audit financiar membre ale Camerei, pe un fond de timp de 25 de ore.

În semestrul doi de stagiul, în cadrul programului de pregătire aplicativă, stagiarii în activitatea de audit financiar vor elabora un model de dosar de audit.

Activitatea de stagiul în anul doi și anul trei de stagiul este coordonată de îndrumătorul de stagiul.

Cine poate fi îndrumător?

Îndrumătorul este orice persoană fizică, auditor financiar activ sau persoană juridică, membră a Camerei Auditorilor Financieri care are în derulare cel puțin un angajament de audit.

Pe întreaga perioadă de desfășurare a stagiului, stagiul trebuie

să-și îndeplinească obligațiile privind întocmirea Caietului de Practică în care se reflectă în mod corect și complet experiența profesională acumulată. Acest Caiet de Practică este verificat anual de către Departamentul de învățământ și admitere.

În perioada de stagiul, stagiul este obligat să efectueze anual un minim de 25 de zile lucrătoare efectiv, de experiența profesională, în fiecare din domeniile: contabilitate, audit și opționale.

Se pot obține derogări din partea CAFR pentru reducerea perioadei de stagiul?

Indiferent de experiența profesională în domeniu, legislația actuală privind activitatea de audit financiar (OUG 75/1999) nu prevede posibilitatea acordării unor derogări. Astfel, toți cei care doresc să devină auditori financieri trebuie să parcurgă stagiul de 3 ani.

Când se va organiza un nou test de acces la stagiul?

Camera a organizat până în prezent două teste de acces la stagiul, în decembrie 2002, respectiv 2004.

Hotărârea de organizare a unui nou test de acces la stagiul va fi aprobată de Consiliul CAFR, data și modul de organizare a acestuia urmând să fie anunțate în timp util pe site-ul CAFR.

Important!

În primăvara acestui an urmează să se termine perioada de stagiul pentru prima promoție de stagiari, un număr de 1700 de profesioniști care vor susține examenul final pentru a intra în rândul auditorilor financieri.

Documentar de
Alina CHISTRUGĂ

Cine se teme de „valoarea justă”?

prof.dr. Alexandru
RUSOVICI,
prof.univ.dr. Gheorghe
RUSU

De câțeva vreme, în lumea profesioniștilor se încetățenește tot mai mult noțiunea de „valoarea justă”. În referențialul IFRS, valoarea justă este definită ca reprezentând suma pentru care ar putea fi tranzacționat un activ sau decontată o datorie, între părți interesate, în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective.

În situațiile financiare, prezentarea structurilor evaluate la *valoarea justă* are câteva motivații.

În primul rând, faptul că principalii utilizatori ai situațiilor financiare, îndeosebi ai celor consolidate, sunt investitorii. În adoptarea deciziei de a investi, aceștia iau în considerare și se bazează pe conceptul că *valoarea justă* este valoarea de piață, care exprimă, în mod cert și cât mai aproape de adevăr, valoarea unei întreprinderi, a activelor și pasivelor acesteia, opinia piețelor financiare exprimând cel mai fidel valoarea actuală a fluxurilor financiare viitoare.

Apoi, tranzacționarea titlurilor de capital, îndeosebi a acțiunilor și obligațiunilor ce circulă în forme extrem de variate în prezent, titluri emise de societățile comerciale cotate, instrumente financiare vândute și cumpărate înainte de scadența lor contractuală justifică folosirea unei metode de evaluare care să permită reflectarea cât mai exactă a realității economice.

În final, se cuvine reținută și observația că exprimarea acestor titluri în valori istorice nu creează în mod constant condițiile necesare comparării performanțelor societăților ale căror acțiuni sau obligațiuni sunt cotate la bursă, în timp ce prezentarea performanțelor în *valoarea justă* facilitează comparațiile și aprecierile cu privire la validitatea și profitabilitatea trendului bursier.

Soluții din practică

Operatorii titlurilor cotate pe piețe active evaluează instrumentele finan-

ciare, precum și alte titluri cotate, acțiuni lichide pentru care se dispune de un preț de piață regulat și disponibil, la *valoarea justă*, urmărind ca această valoare să fie menționată în anexa la situațiile financiare.

În cazul în care instrumentul este un activ deținut sau un pasiv pe punctul de a fi emis, *valoarea justă* este prețul celui mai bun cumpărător sau *bid*; în cazul în care este un activ pe punctul de a fi achiziționat sau un pasiv, *valoarea justă* este prețul celui mai bun vânzător sau *ask*.

În activitatea practică, pentru instrumentele foarte lichide, diferența între cerere și ofertă este puțin semnificativă, iar prețul ultimei tranzacții este de obicei reținut, în scopul stabilirii *valorii juste*.

În Dicționarul profesional al brokerilor de bursă, *valoarea justă a unui portofoliu de valori mobiliare de plasament al unei întreprinderi se exprimă prin cursul zilnic de închidere a tranzacțiilor bursiere*.

Evaluarea instrumentelor cotate pe o piață inactivă, *valoarea justă* a unui instrument financiar cu lichiditate scăzută sau lipsit de lichiditate se stabilește cu ajutorul modelelor reținute de piață. Evident, calitatea rezultatelor obținute cu ajutorul acestor modele este dependentă de calitatea ipotezelor reținute. De exemplu:

- Diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de vânzare, cu denumirea de *spread* în termeni bursieri, a unei acțiuni sau obligațiuni necotate poate fi estimată ținând seama de *spread*-ul obligațiunilor lichide comparabile (model identic sau asemănător poate fi folosit, luând în considerare schimbul valutar, rating-ul etc.)

- Volatilitatea implicită a unei opțiuni poate fi estimată după volatilitatea implicită a opțiunilor cotate comparabile etc.

Pro și contra!

Valoarea justă a atras după sine numeroase comentarii și a făcut să curgă multă cerneală. Evaluarea la *valoarea justă* nu este agreată de întreaga comunitate bancară, care o consideră o sursă importantă de volatilitate și de accentuare a efectelor variațiilor pieții, spun unii. Dar a fost inventat sau se folosește vreun alt mijloc de evaluare a activelor și pasivelor, cu transparența și obiectivitatea *valorii juste*? – întreabă alții. Adesea, se răspunde la această întrebare printr-un reproș! Folosirea evaluării la *valoarea justă* relevă mai mult politică financiară decât contabilitate! În final, IASCF, prin referențialul IFRS, caută să promoveze tehnici esențial contabile, iar evaluarea la *valoarea justă* este o tehnică specifică pieței.

Prin argumentele sale, comunitatea profesioniștilor de bancă folosește o viziune economică și se depărtează de piața financiară. Intențiile declarate par a se confunda. Dificultățile folosirii metodei de evaluare la *valoarea justă* se regăsesc în obținerea unor valori de referință fiabile în cazul în care nu este prezentă o piață lichidă sau când valorile acceptate nu se pot alătura unor elemente comparabile fiabile. Concluzia este că folosirea *valorii juste* ca bază de evaluare în conceptele IFRS cere ca aceste concepte să fie bine cunoscute și folosite corect, iar utilizatorii cărora le este destinată interpretarea rezultatelor să fie bine informați și să dețină documentație prealabilă.

Pretenții exagerate?

Valoarea justă este valoarea de schimb liber consimțită între două părți independente. Definiția completă enunțată în IAS 39 (6) precizează că "*Valoarea justă este suma la care un activ ar putea fi schimbat sau la care o datorie ar putea fi stinsă, între părți interesate și în cunoștință de cauză, într-o tranzacție desfășurată în condiții obiective*" (pag.1758). Semnificația deosebită pe care o

Ierarhia procedurilor de evaluare pe baza "valorii juste"

- Prețul curent de piață pentru active sau pasive identice, la sau aproape de data evaluării
- Prețul curent de piață pentru active sau pasive similare, la sau aproape de data evaluării
- În caz de absență a condițiilor menționate mai sus, se folosesc alte tehnici, precum:
 - ipoteze ale pieței, sau
 - ipoteze stabilite de întreprindere

prezintă evaluarea pe baza valorii juste și prezența acestuia în ansamblul structurii referențialului IFRS se poate observa din faptul că, pe lângă standardele IAS 32 și IAS 39, alte 14 standarde de contabilitate fac referiri sau explică modul de utilizare a *valorii juste* în entități, obiective, tranzacții și împrejurări diferite: IAS 2; IAS 16; IAS 17; IAS 18; IAS 19; IAS 20; IAS 21; IAS 38; IAS 40; IAS 41; IFRS 1; IFRS 3; IFRS 4; IFRS 7.

De ce? Care sunt motivele care generează o asemenea aglomerare de cerințe, de argumente care prin standarde trec pragul în reglementări? Este „*valoarea justă*” atât de pretențioasă? Nicidecum! Ca metodă de evaluare, este un instrument de lucru, iar ca semnificație numai un segment dintr-un cerc, este drept, aproape asemănător cu „ringul” Nibelungilor!

Întrebarea are mai multe răspunsuri. Unele acceptate, altele comentate. Ne vom limita numai la două răspunsuri, și anume:

- Primul, standardele cu privire la instrumentele financiare, IAS 32 și IAS 39, împreună cu standardele IAS 24; IAS 27; IAS 28 și IAS 31, cu referiri la procesul consolidării, contabilității și pre-

Valoarea justă este suma la care un activ ar putea fi schimbat sau la care o datorie ar putea fi stinsă, între părți interesate și în cunoștință de cauză, într-o tranzacție desfășurată în condiții obiective.

zentării situațiilor financiare consolidate ocupă cel mai important loc în modul în care a fost conceput referențialul IFRS, „cu fața spre investitori”, cum s-a spus. Spre deosebire de referențialul contabil anterior, acesta

este foarte precis, lasă o marjă extrem de îngustă interpretării principiilor contabile și chiar a înțelesului acestora la stabilirea poziției financiare.

- Al doilea, aplicarea referențialului IFRS și, odată cu acesta, a noilor principii contabile, afectează puternic sistemul de *reporting*, dublează reglementările de supraveghere prudențială și control, iar ca moment de raportare a rezultatelor exercițiului și prezentare a situațiilor financiare ale instituțiilor de credit se suprapune cel puțin parțial reglementărilor Basel II.

O certitudine: se face pasul spre contabilitatea dinamică

Prin trăsăturile sale generale, referențialul IFRS marchează elocvent o trecere de la o contabilitate mai mult statică spre o contabilitate dinamică, ce aduce cu sine modificări, fluctuații, mobilitate și interes în stabilirea și prezentarea rezultatelor.

Contabilitatea în cost istoric, agreată fiscal, și-a demonstrat limitele: non-pertinența reflectării valorii reale a unui activ ulterior contabilizării sale inițiale, ceea ce solicită acțiuni corective pe durata de viață a acestuia. Contabilitatea în *valoare justă* rezidă în obținerea de valori de referință fiabile, iar obiectivele IASCF au în vedere ca toate bilanțurile să fie elaborate și prezentate în *valoare justă*. Pentru moment, dificultatea ce trebuie depășită și pentru care se caută soluții este aceea că piața europeană nu este identică cu cea de peste Ocean.

În IAS 39 sunt prevăzute două metode de depășire a dificultăților, două metode de acoperire: prima, acoperirea fluxurilor financiare viitoare (*cash flow hedge*), iar a doua, acoperirea la valoare justă (*fair value hedge*). Reprezentanții instituțiilor de credit au propus și o a treia metodă, mai veche, cunoscută, prezentată IASB cu aproximativ doi ani în urmă. Grupul de lucru – bănci, alcătuit de Comisia europeană din reprezentanți de

înaltă competență profesională din principalele bănci europene a avut termen de grație pentru soluționarea problemei sfârșitul anului 2005 pentru a prezenta o soluție acceptabilă. Propunerile Grupului de lucru vor fi cunoscute la începutul anului 2006. Atunci, IAS 39 va fi complet. Sperăm că tot atunci și Standardele Internaționale de Raportare Financiară vor realiza cei doi pași înainte promiși de Președintele FEE, Sir David Tweedie.

Riscurile preluării nedigerate a unor modele

prof.univ.dr. Gheorghe POPESCU,
drd. Cristina Raluca POPESCU,

Din păcate, piața muncii oferă două categorii de practicieni:

- clasicii, dar profunzii contabili ai vârstei mijlocii, obișnuiți să primească prețioase indicații de la centru (dar, mai nou, Ministerul Finanțelor Publice, care - după repetatele restructurări a micșorat până la limita critică numărul specialiștilor care elaborează „norme” și „indicații” – devine tot mai zgârcit în a da asemenea îndrumări);
- elita tinerilor cu șansă, școliți la exigențele standardelor anglo-saxone ale ACCA (The Association of Chartered Certified Accountants), care învață marea contabilitate internațională (dar nu și pe cea românească) și care, din viteza avionului secolului XXI, ignoră detaliile. Cu atât mai mult cu cât ei sunt școliți pentru a lucra sau, la nevoie, a „compila” în elementele unui nou referențial american sau internațional.

Nici pe planul teoriei încă nu suntem stabiliți deoarece:

- „marii clasici în viață” ai școlilor contabile românești de prestigiu din București, Iași, Cluj, Timișoara, Craiova etc, deși emitperate S.O.S.-uri, sunt ignorați;
- iar tânăra generație a teoreticienilor, cu mai multă sau cu mai puțină experiență practică, este încă lipsită de precizia și prestigiul unor lideri

de opinie necesari momentului.

Inadvertențe

În sprijinul celor afirmate dorim să supunem atenției doar câteva mici - mari inadvertențe de tehnică și limbaj contabil cotidian.

Din necesitatea de a elabora „Situția fluxurilor de trezorerie” prin metoda directă - și ne limităm acum doar la „Fluxurile de trezorerie din activitățile curente de exploatare” - am procedat astfel:

A. Am dat fuga la reglementările legale (abrogatele ordine OMF 94/2000 și OMF 306/2002, sau actualul OMF 1752/2005), să vedem ce se cere și cum se completează. Singurele, dar totuși utilele informații găsite sunt acelea că putem folosi metoda directă sau indirectă și că, de asemenea, există cu titlu de exemplu un model al „Situției fluxurilor de trezorerie” - metoda directă. Evident, pe baza acestor „prețioase indicații” nu ne putem apuca de treabă, dacă nu există o experiență anterioară;

B. Am studiat puținele lucrări de specialitate în limba română existente pe piață, desigur de care puteam noi beneficia (și nu vom numi aceste lucrări din respect pentru autorii lor – indiscutabil sunt lucrări foarte valoroase și foarte utile care au încorporate foarte multe ore de muncă și cugetare). Fără a reproduce ceva din aceste lu-

*Preluarea
“nedigerată”
a modelelor anglo-
saxone
de sorginte americană
în contabilitatea
românească – când
armonizată,
când conformă,
dar niciodată identică
cu modelul
– induce inerente
sincope
în teoria contabilă,
dar mai ales
în practica haotică
a permanentelor
schimbări.*

crări am înțeles foarte rapid că pentru calculul primei linii din modelul de raportare: *încasări de la clienți (exercițiul curent) = sold inițial clienți + vânzări - sold final clienți*. Lucrurile par foarte simple, dar, când ne-am întors la balanța noastră de verificare, nu am înțeles „Ce înseamnă vânzări?”, din ce cont îl luăm. În planul de conturi nu există contul „vânzări”;

C. Am trecut și la referențialul internațional disponibil atât în română, cât și în engleză. Acum am început să ne mai luminăm, afundându-ne tot mai mult în ceață. Astfel:

a) americanii, foarte pragmatici, pun pe tapet Bilanțul, Contul de profit și pierdere și alte informații privind eventualele operațiuni de investiții sau inginerii financiare;

b) în modelele de calcul explicitează mecanismele de trecere de la contabilitatea de angajamente (de acumulare) la contabilitatea de bază (de încasări și plăți). De exemplu:

b1) încasări de mijloace bănești din vânzări = vânzări + diminuarea sumei creanțelor comerciale - creșterea sumei creanțelor comerciale.

Unde (din exemplele studiate am dedus) că:

vânzări = veniturile din vânzări (cele identificate și existente în Contul de profit și pierdere);

diminuarea sau creșterea sumei creanțelor comerciale = variația creanțelor față de clienți în exercițiul curent față de cel precedent. Informația se preia din bilanț.

b2) plăți de mijloace bănești pentru cumpărări = costul bunurilor vândute + creșterea stocurilor - descreșterea stocurilor + descreșterea datoriilor

lor față de furnizori - creșterea datoriilor față de furnizori.

Unde (din exemplele studiate am dedus):

costul bunurilor vândute = costul mărfurilor scoase din gestiune (care se află în contul de profit și pierdere);

creșterea sau descreșterea stocurilor = cu variația stocurilor de mărfuri (în modelul de raportare american cheltuielile de exploatare sunt tratate separat) - informația se preia din bilanț;

creșterea sau diminuarea datoriilor față de furnizor = cu variația soldurilor contului de furnizori. Informația se preia din bilanț, dar ar trebui să existe un analitic strict pentru furnizorii de marfă, ceea ce nu există în bilanț, furnizorii de utilități și consumurile - sunt reflectate în „plățile de mijloace bănești pentru cheltuieli de exploatare”.

b3) etc.

D. Am trecut de la extaz la agonie. Când, fiind foarte încântați de claritatea regulilor americane, ne-am reapucat de lucru și atunci am constatat printre altele:

1. Că, de fapt, soldul conturilor de clienți și furnizori în bilanțul românesc include și TVA deductibil respectiv colectat, pe care modelul american nu-l conține (fiindcă economia americană încă supraviețuiește tot cu un impozit blamat la noi, al impozitului pe circulația mărfurilor). În concluzie, mărimile de venituri și cheltuieli, care evident nu conțin TVA, nu sunt mărimi echivalente de calcul al indicatorilor prezentați mai sus. Evident, TVA nu apare în bilanț explicit, ci indus în eventuale creanțe sau dato-

rii ale unei rezultante nerelevante a TVA de plată sau TVA plătit în plus.

2. Dacă urmărim concret cum se determină stocul de mărfuri la sfârșitul perioadei, constatăm că el poate fi diminuat prin ajustările de depreciere (fostele provizioane). Evident, acest aspect nu apare explicit în bilanț și astfel chiar și o ajustare corectă a stocului ne va aduce o diminuare a mijloacelor bănești pentru cumpărări incorectă.

E. În concluzie nu știm cine s-a supărat pe „TVA și ajustări”, noi sau americanii? Totuși, un lucru am înțeles: de ce peste 90% din firmele americane preferă metoda indirectă, deși metoda directă este cea recomandată.

Și poate ne hazardăm, dar probabil că metoda directă prin metodologia americană nu este deloc relevantă la noi, în condițiile în care anexele (notele explicative) la bilanț, deși nu sunt opționale, nu sunt nici suficiente pentru a elucida toate aspectele necesare aplicării metodei directe - fiind suficient de protejate de principiul „pragului de semnificație”.

În recenta lucrare *Contabilitatea conformă cu directivele europene - Editura Gestiunea 2006*, noi am propus atât un model viabil al Fluxului de trezorerie, prin metoda directă, cât și Notele la bilanț necesare, ținând cont de specificul românesc de raportare. Totuși, în continuare, notele la bilanț prezintă punctele delicate ale modelului.

Evident, acesta este opinia noastră. Ar fi în interesul breslei, al auditorilor financiari, dar în primul rând al specialiștilor din entitățile economice ca această chestiune să-și găsească o soluție cât mai bună în reglementări și în practică.

Beneficiile salariale, într-o perspectivă juridică, fiscală și contabilă

Cadrul legal român nu conține doar un singur act legislativ, referitor exclusiv la beneficiile salariale. Însă, tipurile de beneficii pentru salariați sunt stipulate în diferite surse de legislație primară, incluzând legislația referitoare la muncă, securitate socială și șomaj și, de asemenea, în contracte colective și contracte individuale de muncă.

Beneficiile salariale pot fi împărțite în:

1. Beneficii monetare. Aceste tipuri de beneficii includ:

- *Beneficii legate de salarii*, menționate în principal în: (i) Codul Muncii, (ii) contracte colective de muncă încheiate la diferite nivele (național, de ramură sau de companie) (iii) contracte individuale de muncă încheiate între salariat și angajator sau, în anumite cazuri, (iv) reguli/politici interne ale companiei, și pot consta în:
 - Salariu (inclusiv compensația primită în timpul concediului anual de odihnă sau alte feluri de concedii plătite);
 - Diverse tipuri de indemnizații (cum ar fi indemnizația pentru non-competiție, mobilitate, inactivitate temporară, indemnizație de pensionar, indemnizație pentru deplasări/detașări);
 - Diverse tipuri de bonificații și compensații (pentru ore suplimentare, lucru în timpul nopții, lucru desfășurat în timpul zilelor libere na-

ționale sau alte zile libere etc, pentru condiții speciale de muncă, pentru vechime în muncă, pentru încetarea contractului individual de muncă etc.);

- Alte tipuri de beneficii (bonus de performanță, distribuții din profitul net al societății, cheltuieli cu cazarea, cheltuieli cu taxe școlare, bonuri de masă etc.);
 - *Beneficii de securitate socială*, menționate în principal în legislația de securitate socială, ca și în contractele colective de muncă, constând în:
 - Indemnizație primită în timpul concediului medical plătit;
 - Diferite tipuri de indemnizații primite în timpul sarcinii/maternității/alte perioade asimilate;
 - Diverse sume sau indemnizații primite în situații speciale cum ar fi decesul unei rude apropiate, soț/soție, nașterea unui copil etc.;
 - Contribuție pro-rata/întregă la cheltuieli cu transportul și cazarea făcute de salariații trimiși în concediu de recuperare/concediu de tratament pentru boală profesională.
- 2. Beneficii non-monetare (beneficii în natură).** Aceste tipuri de beneficii sunt în general menționate în contractul individual de muncă încheiat între salariat și angajator, sau, în anumite cazuri, în reguli/politici ale companiei și pot include:

Tanya FREE

Risk Advisory Services Partner,
KPMG România

Analiștii români dezbat intens, uneori chiar aprins, chestiunea beneficiilor salariale. Cel mai adesea, opiniile sunt în divergență și este greu de crezut că vor putea fi lesne armonizate. Iată că un expert "din afară" propune o radiografie la rece, o abordare obiectivă a beneficiilor salariale în țara noastră, pornind de la ceea ce prevăd și standardele internaționale în materie, spre care și noi tindem să ne aliniem. Autoarea stă la dispoziția cititorilor pentru a le oferi orice alte informații suplimentare la temă.

- Asigurare medicală generală (inclusiv dentară);
- Asigurare de viață;
- Asigurare suplimentară pentru accident/boală profesională;
- Autovehicul de serviciu și/sau telefon mobil;
- Facilități de cazare;
- Bunuri sau servicii gratuite/subvenționate/la preț redus etc.

O distincție necesară: obligatoriu sau voluntar?

O altă distincție interesantă între tipurile de beneficii menționate mai sus este natura lor *obligatorie* sau cea *voluntară*. Cu anumite excepții (cele mai importante fiind bonusurile de performanță, distribuțiile din profitul net al societății, cheltuielile cu cazarea și taxele școlare, bonurile de masă), majoritatea beneficiilor monetare prezentate mai sus sunt obligatorii, în sensul că în cazul în care sunt îndeplinite condițiile stipulate (în general în lege sau în contracte colective de muncă) pentru eligibilitatea la un anumit beneficiu, angajatorul trebuie să acorde salariatului beneficiul respectiv. Beneficiile în natură, pe de altă parte, tind să fie acordate în mod voluntar de către angajator (de exemplu, nu este nici o cerință legală ca angajatorii să acorde asigurare de viață pentru salariați).

În cele din urmă, trebuie menționat că, în multe cazuri, beneficiile obligatorii acordate de angajatori au, de asemenea, și o componentă voluntară. Astfel, în multe cazuri, există o condiție legală de a acorda un anumit beneficiu la un nivel minim, dar angajatorul decide, fie din proprie inițiativă, fie ca rezultat al negocierilor cu angajatul, să acorde beneficiul respectiv la un nivel mai înalt decât cerința legală. Când ne confruntăm cu o astfel de situație trebuie luat în calcul principiul de cascadă în conformitate cu care sunt aplicate prevederile legale în materie. Astfel, în Codul Muncii se menționează un anumit nivel al drepturilor pentru angajați (inclusiv cu referire la beneficii). Acest nivel reprezintă cerința legală minimă care trebuie luată în considerare în procesul de negociere a contractului colectiv la nivel național. Acest contract (ale cărui prevederi sunt obligatorii pentru toți angajatorii români) nu poate stabili drepturile salariatului (în cazul nostru, beneficiile salariale) la un nivel mai mic decât cel stipulat în Codul Muncii. Nivelul drepturilor salariale stipulate în contractul colectiv național devine cerință minimă legală care trebuie luată în considerare la negocierea unui contract colectiv la nivelul următor – nivelul de ramură, și ciclul se repetă descendent până la ultimul nivel.

Reguli în tratamentul fiscal

Din punct de vedere fiscal, ca regulă generală, orice beneficiu în bani sau în natură acordate de un angajator unui salariat este considerat ca fiind venit impozabil la nivelul salariatului, cu excepția cazului în care legislația fiscală prevede o scutire de la plata impozitului pe venit pentru anumite tipuri de beneficii.

Majoritatea beneficiilor monetare și non-monetare sunt tratate ca beneficii impozabile la nivelul salariaților, cu următoarele excepții:

- Autovehicule de serviciu utilizate în scop profesional
- Cadouri pentru angajați sau copiii lor până la o anumită limită (stabilită prin lege)
- Reduceri de preț la bunuri sau servicii care sunt de asemenea disponibile terților
- Rata preferențială a dobânzii la împrumuturi și depozite.

Din punctul de vedere al contribuțiilor la asigurările sociale, tratamentul acestor beneficii este strict dependent de prevederile cuprinse în legislația specifică ce guvernează diferitele tipuri de asigurări sociale. De aceea, atunci când se analizează dacă un anumit tip de beneficiu ar trebui să fie supus contribuțiilor de asigurări sociale la nivelul angajaților sau la nivelul angajatorului, este necesar să se analizeze prevederile fiecărei legi aplicabile respectivelor asigurări sociale.

Din punct de vedere al impozitului pe profit, este important de menționat că orice beneficiu acordate de angajatori salariaților ar trebui să fie considerate drept cheltuieli deductibile la calculul impozitului pe profit, având în vedere că se îndeplinește principiul general de deductibilitate a cheltuielilor (cheltuielile efectuate

de către o societate cu angajații săi sunt considerate ca fiind cheltuieli efectuate în scopul generării de venituri impozabile pentru acea entitate).

Ce prevede standardul IFRS

Din punct de vedere contabil, dacă o societate a adoptat Standardele Internaționale de Raportare Financiară ca fiind cadrul său contabil și de raportare, acea societate va fi obligată să respecte prevederile standardului IFRS 19 „Beneficiile salariaților”.

IFRS 19 acoperă toate tipurile de beneficii salariale, nu doar planurile de pensii. Beneficiile salariale reprezintă toate formele de remunerație acordate de către societate în schimbul serviciilor prestate de salariați și includ beneficii acordate direct angajaților, persoanelor aflate în grija lor sau altor persoane.

Standardul identifică patru categorii de beneficii ale angajaților:

- *Beneficii salariale pe termen scurt*, cum ar fi salariile și contribuțiile sociale, concediile anuale de odihnă plătite sau concediile medicale plătite, planuri de prime și participări la profit (dacă sunt plătite în termen de 12 luni de la sfârșitul perioadei) și beneficii nemonetare (îngrijire medicală, auto-vehicule etc.) pentru angajații existenți;
- *Beneficii acordate după perioada activă a salariatului*, cum ar fi pensiile, alte beneficii plătite cu ocazia pensionării, asigurare de viață și îngrijire medicală după perioada activă a salariatului;
- *Alte beneficii salariale pe termen lung*, incluzând aici plăți în urma plecărilor pe termen lung din serviciu, concedii de studii, jubilee sau alte beneficii ce decurg din servicii pe termen lung,

plăți pe perioada unor indisponibilități pe termen lung și, planuri de prime, participarea salariaților la profitul societății sau compensații amânate, în cazul în care sunt plătite 12 luni sau mai mult de la încheierea perioadei; și

- *Beneficii la încetarea contractului de muncă* ce sunt plătibile ori ca rezultat al unei decizii a entității de a întrerupe contractul angajatului înainte de data normală de pensionare ori ca rezultat al unei decizii a angajatului să accepte încetarea voluntară în schimbul acelor beneficii.

...Și câteva cerințe derivate din acesta

Prezentăm în continuare câteva cerințe ale IFRS 19, cum ar fi:

- O entitate va dezvălui informații care să ajute utilizatorii situațiilor financiare să evalueze natura planurilor de beneficii determinate și efectele financiare ale unor modificări ale planurilor în perioada de raportare;
- O entitate va utiliza metoda unității de credit proiectat pentru determinarea valorii actuale a obligațiilor privind beneficii determinate, precum și a valorii juste a costului actual al serviciilor legate de aceste obligații și, atunci când este cazul, a costului serviciilor trecute. Această metodă presupune faptul că fiecare perioadă de serviciu dă naștere la o unitate adițională de beneficiu și măsoară fiecare unitate separat pentru determinarea obligației finale;
- O entitate va recunoaște o parte din câștigurile și pierderile sale actuariale ca venit sau cheltuială dacă aceste câștiguri sau pierderi

actuariale nerecunoscute cumulate nete până la finalul ultimei perioade de raportare au depășit maximumul dintre:

- (a) 10% din valoarea actuală a obligației privind beneficiul determinat; și
- (b) 10% din valoarea justă a oricăror active ale plan.

- O entitate va recunoaște beneficiile acordate cu ocazia încetării contractului de muncă ca o datorie și o cheltuială atunci când entitatea este angajată în mod demonstrabil fie să: (a) termine contractul de muncă al unui salariat înainte de data normală de pensionare; fie (b) să acorde beneficii pentru terminarea contractului de muncă ca rezultat al unei oferte făcute, cu scopul de a încuraja plecarea voluntară în șomaj. O entitate este angajată într-o terminare într-un mod care poate fi demonstrat atunci când, și numai când entitatea are un plan oficial detaliat pentru terminare pentru care nu există o posibilitate realistă de retragere.

La data la care Standardul se aplică pentru prima dată, unei entități îi este permis să recunoască orice creștere rezultată a datoriei sale pentru beneficii post-angajare pe o perioadă mai mare de 5 ani. Dacă adoptarea standardului scade datoria, entitatea este obligată să recunoască scăderea imediat.

Există câteva opțiuni disponibile în IFRS 19, referitoare atât la implementarea inițială a Standardului, precum și la perioadele viitoare. În funcție de opțiunea selectată, sunt necesare tratamente de măsurare diferite, acestea putând avea un impact semnificativ asupra rezultatelor raportate, și de asemenea, este necesară utilizarea ipotezelor actuariale.

Employee Benefits. From a Legal, Tax and Accounting Perspective

Tanya FREE

Risk Advisory Services Partner,
KPMG Romania

The Romanian legal framework does not contain a single piece of legislation dedicated exclusively to employee benefits. Instead, the range of benefits available to an employee is stipulated within several sources of primary legislation, including labour, social security and unemployment legislation, as well as under collective bargaining agreements and individual labour contracts.

– Excerpts –

Employee benefits may be divided into:

1. Monetary benefits. These types of benefits include:

- *salary related benefits*, stipulated mainly under (i) the Romanian Labour Code, (ii) the collective bargaining agreements concluded at different levels (national, branch, company level), (iii) the individual labour contract concluded between the employee and the employer or, in certain cases, (iv) company internal rules/policies, and may consist of:
 - salary (including compensation received during paid annual leave and other paid leave);
 - various types of allowances (such as non-competition, mobility, temporary inactivity allowance, retirement allowance, business trips/ secondments allowance etc.);
 - various types of bonuses and compensation (for overtime work, night work, work performed during statutory holidays or other days-off, etc. conditions, for seniority, for termination of the individual labour contract, etc.);
 - other various types of benefits (performance bonus, profit sharing, housing expenses, tuition expenses, meal tickets, etc.);

– *social security benefits*, stipulated mainly under social security legislation, as well as under collective bargaining agreements and consisting of:

- compensation received during paid sick leave;
- various types of compensation received during pregnancy/maternity/other assimilated periods;
- various supporting amounts received in special situations such as death of a close relative, spouse, birth of a child, etc.;
- pro-rata/full contribution to transport and accommodation/treatment expenses made by employees sent on recovery leave/leave for the treatment of occupational illness;

1. Non-monetary benefits (benefits in kind). These types of benefits are generally stipulated under the individual labour contract concluded between the employee and the employer, or, in certain cases, under company internal rules/policies and may include:

- general medical (including dental) insurance coverage;
- life insurance coverage;
- supplementary accident/occupational illness insurance coverage;
- company car and/or cellular telephone;
- housing facilities;

- free/subsidized/discounted goods or services, etc.

Another interesting distinction between the above-mentioned different types of employee benefits is their *mandatory* versus *voluntary* nature. With certain exceptions (the most notable being performance bonuses, profit sharing, housing/tuition expenses, meal tickets), the vast majority of the monetary benefits presented above are mandatory, in the sense that if the conditions stipulated (generally under the law or under collective bargaining agreements) for the applicability of a certain benefit are met, the employer has to grant to the employee the respective benefit. Non-monetary benefits, on the other hand, tend to be voluntarily granted by the employer (for example, there is no legal requirement for employers to provide life insurance coverage to their employees).

Finally, it is worth mentioning that in many cases mandatory benefits granted by the employers also have a voluntary component. Thus, in many instances, there is a legal requirement to provide a certain benefit at a minimum level, but the employer decides, either at its own initiative or as a result of negotiations with the employee to provide the respective benefit at a higher level than the legal requirement. When dealing with this type of situation, one must always take into account the cascading principle according to which Romanian employment regulations are drafted. Thus, the Romanian Labour Code stipulates a certain level of rights for employees (including with respect to benefits). This level represents the minimum legal requirement to be taken into consideration upon negotiation of the collective bargaining agreement at national level ("CBANL"). The CBANL (the provisions of which are compulsory for all Romanian employ-

ers) cannot establish employee rights (in our case employee benefits) at a level lower than the one stipulated under the Romanian Labour Code. The level of employee rights stipulated within the CBANL becomes the new minimum legal requirement to be taken into consideration upon negotiation of the collective bargaining agreement concluded at the next level - branch level, and the cycle repeats itself downward until the last level.

From a tax perspective, as a general rule, any benefits in cash or in kind granted by an employer to an employee are deemed as taxable income at the level of the employee, unless special tax exemption is provided under the Tax Law.

The majority of monetary and non-monetary benefits are treated as taxable benefits at the level of the employees, with the following exceptions:

- Company cars used for business purposes
- Gifts to employees or their children up to a certain limit

(set under the tax law)

- Discounts to goods or services which are also available to third parties
- Discounted interest rate to loans and deposits

From a social security charges point of view, the treatment of these benefits is strictly dependent upon each specific legislation governing the different types of social contributions and therefore, upon analyzing whether a certain type of benefit should be subject to Romanian social contributions at the level of the employees or at the level of the employer, the provisions of the specific legislation should be reviewed.

From a corporate perspective, please note that any benefits granted by employers to the employees should be deemed as deductible expenses for corporate tax treatment, as they meet the general principle of deductibility (expenses incurred by an entity with its employees are deemed as being expenses incurred for the purposes of generating taxable revenues for that entity).

Auditorul financiar față în față cu corupția

Prof.dr. Alexandru
RUSOVICI

„Efectuarea cu știință, de înregistrări inexacte, precum și omisiunea cu știință a înregistrărilor în contabilitate, care ar avea drept consecințe denaturarea veniturilor, cheltuielilor și rezultatelor financiare, precum și a elementelor de activ și de pasiv ce se reflectă în bilanț, constituie infracțiunea de fals individual și se pedepsește conform legii” (Legea contabilității nr.82/1991)

Referințe

Standardele de audit din SUA includ, alături de fraude și erori, actele sau faptele incorecte produse cu intenție de către manageri și operatori, singuri sau împreună cu eventuali clienți; în rândul acestor acte, considerate a fi ilegale, sunt menționate : *înregistrarea neadevărată, incompletă sau cu întârziere semnificativă a unor tranzacții sau documente de gestiune, plăți din casieria entității pentru obiective neidentificate, prestații neprecizate, servicii de consultanță efectuate de salariați, birouri, sau oficii afiliate, servicii prestate de persoane din instituții publice sau/și guvernamentale (AUS 333.3-333.15).*

În procesul de efectuare a procedurilor de audit, precum și în cel de evaluare și raportare a rezultatelor, auditorul trebuie să ia în considerare riscul apariției unor declarații eronate semnificative în situațiile financiare, ca rezultat al unor fraude, erori „și acte de corupție” (Audit financiar 2000, ISA 240.2; ISA 240.5-7).

Auditorii financiari, care acționează singuri sau în echipă, pot fi oricând confrunțați cu constatarea unor acte și fapte ilegale de „corupție în timpul sau după încheierea misiunii, fie la agentul economic corupător, fie la cel corupt. Se poate presupune că unii auditori pot fi atrași într-o eventuală cauză judiciară și răspundere profesională, pe considerentul că „ar fi trebuit să observe, să constate” existența corupției cu prilejul verificării și certificării situațiilor financiare. În alte cazuri, atributul auditorului poate deveni explicit, în

cazul în care este solicitat să identifice actele de corupție.

Problemele abordate prezintă o mare complexitate și se pot amplifica cu fiecare demers. Nu ne propunem o analiză exhaustivă a situațiilor de acest fel; nu am avea nici dreptul și nici întreaga competență. Intenționăm însă să aducem în atenția auditorilor profesioniști câteva elemente de metodologie și proceduri care să-i ajute fie în conducerea și realizarea unei misiuni explicite, fie în formarea reflexelor necesare cu prilejul desfășurării altor misiuni de audit.

Câteva precizări

În orice act sau faptă de corupție, pentru că aceasta să poată fi săvârșită este necesară prezența a cel puțin două părți: una corupătoare și cea de a doua coruptă, în fiecare parte putând fi atrase câte una sau, mai multe persoane, după caz. Eventual, mai pot apărea și intermediari.

Problema prezentând o mare complexitate, apare de la început necesitatea unei sistematizări; mai întâi, vom identifica actele concepute de către **corupător**, iar, în continuare, cele de către **corupt**. Mai este necesar să fie precizat că **constatarea corupției ca faptă** nu poate să fie stabilită decât posterior, după ce persoana coruptă a acceptat și a primit foloasele, beneficiul așteptat, ca efect al actului de corupere. Acest mod de înțelegere a corupției face delicată luarea în considerare a „intenției” sau a „promisiunii” ca probă penală. În principiu, corupția poate fi stabilită în aproape

toate situațiile în care beneficiul, darul, efectul acesteia este sau poate fi identificat.

Se cuvin a fi făcute aceste precizări de la început, adică să se înțeleagă clar elementele pe care trebuie să le întrunească declararea actului ilegal al corupției, respectiv: identificarea darului, a beneficiului material cedat de corupător, de o parte, celeilalte părți, la corupt. În continuare, auditorul trebuie să-și aleagă procedurile potrivite pentru situația în care părțile implicate au obligația și conduc contabilitatea, în care caz, are datoria să se asigure de existența și păstrarea documentelor de gestiune, sau nu au obligația conducerii contabilității, ceea ce va îngreuna cercetarea.

Persoane fizice fără obligația conducerii contabilității

Identificarea și constatarea actelor de corupție sunt deosebit de dificile întrucât lipsesc documente de gestiune autentice sau cu valoare probatorie certă și este sigur că nu s-a condus în mod corect evidența veniturilor, cheltuielilor și rezultatelor. Presupunând că persoana fizică implicată realizează și alte venituri în afara celor provenite din salariu, ceea ce îndreptățește prezumția de corupție, se va apela la ceea ce se numește „**Examenul contradictoriu al ansamblului situației fiscale personale**”, cu ajutorul căruia administrația fiscală poate facilita detectarea sumelor importante plătite pentru acte de corupție.

Examinarea trebuie să cuprindă atât veniturile, cât și cheltuielile, detaliate pe surse, la venituri și activități, pe domenii de necesitate, oportunitate și eficiență la cheltuieli. Procedura de audit, în condiții obișnuite, constă în stabilirea excedentului elementelor

de activ față de cele ce sunt cuprinse în totalul costurilor, plus elementele de capital ale bilanțului, având ca punct de reper diferența dintre venituri și cheltuieli. În cazul prezumției de corupție auditorul trebuie să examineze modul în care sunt justificate cheltuielile declarate în paralel cu nivelul de trai, cu modul de viață afișat și cu eventualele achiziții de valoare ale titularului, iar în continuare să determine excedentul care ar fi putut fi folosit pentru corupție activ, eventual și pentru spălarea banilor.

Este de înțeles că, în cazul absenței altor informații sau a unor documente din care să se poată constata efectuarea de cheltuieli pentru procurarea și oferirea unor daruri sau a unor sume plătite la casierie în numerar sau în diferite conturi bancare, este practic imposibil să se precizeze de către auditor că acestea au fost destinate unor acte de corupție.

Persoane fizice sau persoane juridice cu obligația ținerii contabilității

În cazul în care corupătorul este o persoană fizică sau o persoană juridică cu obligația ținerii contabilității se disting două situații diferite.

1. Darul sau beneficiul, este înmănat în numerar sau, după caz, este transferat în contul bancar al unei persoane care are obligația ținerii contabilității:

În acest caz, actul de corupție este relativ simplu de constatat, întrucât ar trebui să fie înregistrat în evidența contabilă. Contabilizarea „darului”, a efectului material al actului de corupție poate fi constatată în contabilitatea persoanei corupte în forme diferite, precum:

- *Persoana coruptă este beneficiara unui „dar”, a unui cadou care, devenit substanță de drept, s-a materializat din punct de vedere contabil într-un flux de trezorerie de iesire, mai precis, într-un cec sau un virament bancar. În această situație, vărșământul poate apărea în debitul unui cont de terți sau, eventual, într-un cont de cheltuieli. Ca document justificativ, atunci când există intenția ca suma să fie decontată, se utilizează factura sau chiar mai multe bonuri fiscale, iar la sume de importanță semnificativă se poate ajunge chiar și la documente notariale pentru achiziții de întreprinderi sau achiziții imobiliare.*

În situația în care factura a fost emisă de o persoană fizică, fără drept legal, investigația se cere a fi continuată pe mai multe căi, întrucât suma reprezintă un vector potențial al corupției.

În cazul în care factura, ca document, nu indică semne de întrebare, auditorul trebuie să se asigure că bunurile sau serviciile înscrise în factură au fost livrate sau prestate beneficiarului; și acum pot apărea două situații:

- constatarea certă că nici un bun nu a fost livrat și nici un serviciu nu a fost prestat beneficiarului înscris pe factură, precum și nici unui alt beneficiar la data menționată. În această situație prezumția de corupție este confirmată în mod evident;
- bunurile sau serviciile au fost facturate la prețuri cu mult superioare celor similare facturate în aceeași zi, în zilele anterioare sau în cele ce au urmat, ori la prețuri cu mult diferite prețurilor de piață. Identificarea corupției este acum mai dificilă, solicitând recurgerea la expertiza bunurilor livrate și serviciilor pres-

tate, precum și la evaluarea acestora.

- „Darul” sau „cadoul” oferit este concretizat în bunuri sau/și servicii, care se află în procesele de producție sau de vânzări ale întreprinderii; este un caz tipic, în care, este practic cu neputință ca ilegalitatea să se afle la corupător. De exemplu, bunul oferit în „dar” poate face parte din categoria produselor declarate sau în cea de rebuturi diverse. În mod asemănător o prestație de servicii din categoria celor „nefacturate nu este posibil să fie considerată drept corupție, în cazul în care fluxul serviciilor nu este urmărit cu rigurozitate, pe faze, fără centralizări și raportări intermediare.
- „Darul” sau „cadoul” oferit în natură constă din bunuri cumpărate de la un terț, de exemplu: aparatură și instrumente I.T., cheltuieli de călătorie, de vacanță sau pentru documentare etc; aici, situația este mai complicată, întrucât cere ca plățile efectuate să fie decontate prin diverse cumpărături, constând din bunuri sau servicii de la diferiți agenți economici. Documentele justificative constau din facturi expediate într-o perioadă de timp determinată. Actul de corupție va putea fi identificat numai dacă se poate face constatarea că corupătorul a achiziționat bunurile sau serviciile nu pentru sine, ci pentru terț. Aceasta presupune ca toate facturile primite de la furnizori și contabilizate într-o perioadă dată de timp, să fie verificate în concordanță cu această supoziție; pot apărea două situații :
 - bunul sau serviciul facturat să nu fie în legătură directă cu obiectul de activitate al entității sau cu cerințele ac-

tivității de exploatare ale acesteia. În acest caz, auditorul trebuie să solicite o constatare fizică a bunului sau să se asigure că serviciul a fost plătit de corupător în beneficiul unui terț;

- natura bunului sau serviciului facturat este în concordanță cu activitatea corupătorului. În acest caz este necesară identificarea „darului”, care nu poate fi precizată decât folosind una din următoarele metode:
 - identificarea „darurilor” primite în natură cere să se procedeze la inventarierea fizică a tuturor activelor imobilizate ale întreprinderii, să se constate cele nou apărute și să se stabilească modalitățile de intrare a acestora în patrimoniu;
 - serviciile oferite în „dar” solicită să se dovedească că cumpărarea lor a avut ca scop accesul terților la „gratuități”. Este mult mai simplu și convingător ca o călătorie sau un sejur în străinătate să fie conectat cu cheltuielile de deplasare sau de participare la un congres internațional.

Trebuie reținut că prezintă mai multă dificultate identificarea corupției sub forma „darurilor” în natură, decât a celor efectuate prin trezorerie. De asemenea, poate fi admisă supoziția că oferirea „darurilor” în natură, că procedura de corupție este folosită în general, în cazul unor sume puțin semnificative, ce pot fi calificate în categoria de „corupție mică” spre deosebire de „marea corupție”, unde se vehiculează în diferite conturi bancare vărsăminte semnificative, inclusiv cu scopul spălării banilor.

2. „Darul” are forma unui vărsământ bancar către un intermediar, care trebuie să organizeze și să conducă contabilitatea și care, la rândul lui, are obligația să retransfere „darul” persoanei corupte, prin mai mulți mijlocitori, până la capătul firului.

Este o situație frecvent întâlnită, care prezintă un grad ridicat de complexitate și dificultăți de identificare pentru auditorul financiar. Esența problemei constă în examinarea activității unuia sau a mai multor terți intermediari, persoane fizice sau a unei „societăți - ecran”, care facturează bunuri sau servicii la prețuri mult superioare valorii reale a acestora. Diferența se transferă unui intermediar dependent de persoana coruptă. Pentru a facilita înțelegerea mecanismelor acestei forme de corupție prezentăm două exemple:

- Societatea „Movi - car” este o formă de societate deținută de un terț complice, care facturează servicii fictive cu scopul procurării de numerar pentru persoana coruptă sau/și pentru spălarea banilor. Acest mecanism de procurat „cash” a fost identificat în mai multe cereri de ofertă publică.
- „Entitatea de suprafacturare” a fost identificată sub forma de societate comercială sau practicând activități de profesii liberale, care facturează corupătorului un bun sau un serviciu la un preț mai mare decât prețul de piață, din care un anumit procent îl transferă, ulterior, persoanei corupte. Este un mecanism ce se folosește în vărsămintele bancare de sume mari și, în mod deosebit, în achizițiile imobiliare sau a societăților comerciale.

Cazuistica este largă. Spiritul inventiv al omului aduce fără încetare forme noi de activități economice, inclusiv din cele care favorizează corupția și spălarea

banilor. Diversitatea acestor forme solicită auditorilor profesioniști, formați în respectul legii, al protecției investitorilor și ordinii în domeniul financiar-contabil, cunoașterea și înțelegerea corectă a activităților de întemeiere. Nu ne referim la acea caracteristică a tranzacționării valorilor mobiliare, extrem de folositoare pieței financiare și pieței de capital, ci la intermedierea financiară în actele de corupție.

În timp, s-au conturat mai multe metode de identificare a corupției și a intermediării acestora în piața de capital. Menționăm în continuare câteva din practicile frauduloase menționate de CNVM în Regulamentul nr.15/2005.

Practici frauduloase

În tranzacțiile de bursă cu instrumente financiare derivate, conform legii următoarele fapte sunt considerate ca fiind frauduloase:

- furtul instrumentelor financiare ale clienților sau/și al fondurilor bănești ale acestora;
- împrumutul, gajarea sau constituirea de garanții în numele SSIF prin utilizarea instrumentelor financiare și a disponibilităților bănești, care aparțin clienților sau terților, fără a avea în prealabil autorizația scrisă expresă a clientului;
- înstrăinarea sau folosirea directă sau indirectă a activelor clientului ori a drepturilor provenind din proprietatea acestora, fără autorizația scrisă expresă a clientului;
- încheierea unor tranzacții cu instrumente financiare care ar avea drept scop ascunderea identității proprietarului acestora;
- garantarea obținerii unor rezultate financiare pozitive în urma tranzacțiilor efectuate;

- executarea prioritară a ordinelor de tranzacționare în contul propriu și/sau contul persoanelor relevante față de ordinele competitive anterioare sau concomitente în contul clienților;
- efectuarea de tranzacții în situația existenței unor conflicte de interese cu clienții, fără informarea și acordul prealabil al clientului;
- tranzacționarea excesivă pentru un cont discreționar, în sensul efectuării de tranzacții repetate, în defavoarea clientului, cu scopul de a genera comision pentru SSIF;
- realizarea unui acord între două sau mai multe persoane care se află în legături strânse, în scopul obținerii de beneficii în dauna clienților sau care are

ca scop, ori ca rezultat scăderea frauduloasă a prețului instrumentelor financiare;

- informarea eronată, incompletă sau exagerată cu privire la un instrument financiar, transmisă unui client în vederea determinării acestuia să deruleze tranzacții având ca obiect respectivul instrument financiar;
- acoperirea obligațiilor ce rezultă din tranzacțiile efectuate în contul propriu și/sau contul persoanelor relevante folosind activele clienților;
- transmiterea unor informații din surse neoficiale, prezentate ca fiind confidențiale, în scopul determinării clienților sau potențialilor clienți de a efectua tranzacții ori promisiuni de câștig făcute clienților.

Analiztii se pregătesc pentru IFRS

Analiztii sunt mai încrezători în IFRS decât cu an în urmă

Tot mai puțini se așteaptă la agitație pe piață

Dar și mai puțini cred că IFRS le va da o imagine mai clară asupra poziției financiare reale a unei companii

Raportul Grupului Internațional de Raportare Financiară al KPMG „În pragul IFRS” poate fi găsit la www.kpmgifrg.com

Analiztii consideră că înțelegerea și cunoașterea Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) a crescut semnificativ în ultimul an, pe măsură ce companiile și-au dezvoltat programele de comunicare și informare, după cum arată un nou raport, din 2005, al Grupului de Raportare Financiară al KPMG Internațional. Dar pe măsură ce cunoștințele lor despre IFRS au crescut, încrederea că noile standarde de contabilitate le vor oferi o imagine mai bună asupra poziției financiare reale a unei companii pare să fi scăzut.

Efectele benefice ale unei atitudini proactive a companiilor

Raportul „On the Threshold of IFRS” este rezultatul unui studiu în rândul unui număr 100 analiști financiari. S-a observat că peste trei sferturi (76%) dintre analiști consideră că ei cunosc relativ multe sau destul de multe despre IFRS, în creștere de la 60% în urma unui studiu similar realizat acum un an. Concluziile acestui studiu, pe care le prezentăm în sinteză, considerăm că pot prezenta interes pentru auditorii autohtoni, dar și în general pentru profesioniștii financiar-contabili și managerii din România, ce se confruntă acum cu rigorile introducerii progresive a IFRS.

Astfel aproape 4 din 5 analiști (78%) sunt încrezători că vor reuși să facă distincția între schimbările în rapoartele financiare care sunt rezultatul performanțelor în afaceri și cele datorate schimbărilor în contabilitate, în timp ce acum un an doar 54% dintre analiști aveau această convingere.

Această creștere a încrederii analiștilor pare a se datora, în mare măsură, unei abordări mult mai proactive din partea companiilor, care au întreprins demersuri pentru a-i informa pe analiști asupra schimbărilor la care să se aștepte în cazul raportărilor conform IFRS. Acum un an, 47% din analiști au menționat că nu li se făcuse nici un fel de instruire de către companiile pe care le analizau cu privire la aplicarea IFRS, în timp ce acum această pondere a scăzut la doar 13%. Aproape 6 din 10 analiști spun că majoritatea sau toate companiile pe care le analizează le-au oferit informații, față de doar 12% cu un an în urmă. Aceste informații au fost apreciate ca fiind deosebit de eficiente, 82% dintre analiști calificând informațiile primite ca fiind foarte sau destul de bune. Per ansamblu, 78% dintre analiști consideră că nivelul calitativ al comunicării din partea companiilor s-a îmbunătățit față de anul trecut.

Mark Vaessen, șeful Grupului de Raportare Financiară al KPMG la nivel

Acum un an, 47% din analiști au menționat că nu li se făcuse nici un fel de instruire de către companiile pe care le analizau cu privire la aplicarea IFRS, în timp ce acum această pondere a scăzut la doar 13%.

Internațional, ce face parte din KPMG IFRG Limited, comenta: "În ultimul an a avut loc o creștere încurajatoare în cunoștințele și informațiile despre IFRS. Companiile s-au implicat în mod activ pentru a se asigura că analiștii sunt la curent cu schimbările pe care le vor aduce noile standarde, și multe dintre ele și-au actualizat rezultatele pentru anul 2004 în conformitate cu IFRS pentru a se pregăti pentru primul an de raportare integrală conform IFRS de anul următor. Dar mai sunt încă multe de făcut. Având în vedere apropierea sezonului de raportări, companiile trebuie să furnizeze informații clare în încercarea de a se asigura că se face distincția între schimbările contabile ce rezultă în urma trecerii la IFRS și cele ce rezultă din performanțele lor în afaceri din 2005."

Optimism față de un posibil impact

La întrebarea referitoare la cât de bine înțeleg posibilul impact al IFRS asupra diferitelor domenii, răspunsul a fost că cel mai puțin înțeles domeniu a fost - ca și anul trecut - cel al fuziunilor și achizițiilor. 54% dintre analiști recunosc că au cunoștințe slabe (o situație doar puțin mai bună decât procentul de 61% înregistrat anul trecut). O explicație ar putea fi recente schimbări propuse în contabilitatea fuziunilor și achizițiilor, care au dat naștere la multe controverse. Alte domenii, precum opțiunile de cumpărare a acțiunilor, instrumentele financiare și pensiile, sunt mai bine înțelese. Prezentarea contului de profit și pierderi este considerată ca fiind cea mai bine înțeleasă, 88% dintre analiști pretinzând o bună cunoaștere a acestuia.

Ca rezultat al unei mai bune înțelegeri a IFRS tot mai puțini analiști consideră că piața va fi afectată la introducerea lor. Anul trecut, peste jumătate dintre ei (51%) se așteptau la o oarecare confuzie, dar anul acesta procentul a scăzut la 27% - un procent încă semnificativ. Aproape patru cincimi dintre analiști (77%) consideră că IFRS va avea un impact asupra prețurilor acțiunilor companiilor, deși părerile sunt

încă împărțite atunci când se pune întrebarea dacă piețele au luat încă în considerare acest factor în stabilirea prețurilor. 47% dintre analiști consideră că acest element a fost deja luat în calcul. Aproape jumătate dintre analiști (44%) au menționat fie că au redus, fie că vor reduce în viitor prețul acțiunilor care arată o volatilitate semnificativă după adoptarea IFRS dacă motivele unei asemenea volatilități nu sunt clare.

Totuși, numărul analiștilor care sunt de acord că IFRS le va asigura o imagine mai clară asupra situației financiare reale a unei companii a scăzut față de anul trecut. În prezent, doar 47% dintre analiști au rămas la această părere, în scădere de la 64% anul trecut. O treime dintre analiști (34%) consideră că IFRS nu va avea o contribuție foarte mare la imaginea pe care o vor obține, în timp ce o minoritate semnificativă (16%) sunt de părere că informațiile obținute vor fi chiar mai reduse decât înainte. În general, cu cât un analist a participat la mai multe sesiuni de instruire organizate de companii, cu atât mai puțin probabil este ca acesta să creadă că IFRS le va oferi mai multe informații.

Cerința de transparență și ...consecvență

Cu toate acestea, 64% dintre analiști sunt de părere că IFRS va crește transparența informațiilor financiare și 77% consideră că acestea vor crește comparabilitatea dintre situațiile financiare ale companiilor din țări diferite.

Analiștii împărtășesc însă părerea că aplicarea în mod consecvent a IFRS de către companii este un factor esențial. 95% dintre ei sunt de acord cu rolul important pe care îl are consecvența. Peste jumătate (54%), de asemenea, cred că lipsa unei definiții clare a profitului din exploatare conform IFRS este un aspect important ce trebuie abordat.

Mark Vaessen a spus: „Este interesant de observat că entuziasmul analiștilor față de efectele IFRS a scăzut. Probabil că este pur și simplu rezultatul unei familiarități mai mari: unui realism mai mare. Oricare ar fi motivul,

Mark Vaessen:

În ultimul an a avut loc o creștere încurajatoare în cunoștințele și informațiile despre IFRS. Companiile s-au implicat în mod activ pentru a se asigura că analiștii sunt la curent cu schimbările pe care le vor aduce noile standarde

...companiile trebuie să furnizeze informații clare în încercarea de a se asigura că se face distincția între schimbările contabile ce rezultă în urma trecerii la IFRS și cele ce rezultă din performanțele lor în afaceri din 2005.

Aura Giurcăneanu

Acele companii care nu se conformează vor constata că lipsa lor de conformitate devine foarte vizibilă și, în consecință, pot suferi...

...autoritățile române și companiile trebuie să fie conștiente de acest lucru și trebuie să fie pregătite pentru că aderarea la UE bate la ușă

Victor Kevehazi

România va trebui, mai devreme sau mai târziu, să facă acest pas. Mai bine mai devreme, decât mai târziu.

nevoia unei aplicări consecvente a IFRS a reușit cu claritate. Realizarea unei consecvențe fără a sfârși cu reguli detaliate este o provocare pentru toți cei implicați. Nu va exista întotdeauna doar un singur posibil răspuns contabil pentru fiecare situație.”

Semnal pentru autoritățile române

„Credem că piața va impune o aplicare consecventă în timp a IFRS, pe măsură ce cele mai bune practici devin consacrate”, a spus Aura Giurcăneanu, Audit Partner la KPMG România. „Acele companii care nu se conformează vor constata că lipsa lor de conformitate devine foarte vizibilă și, în consecință, pot suferi”, a continuat. „Autoritățile române și companiile trebuie să fie conștiente de acest lucru și trebuie să fie pregătite pentru că aderarea la UE bate la ușă”, a concluzionat Giurcăneanu.

„După cum arată acest studiu”, a

adăugat Vaessen, „companiile au avut destul de mult succes în eforturile lor de comunicare până în prezent. O mai bună înțelegere a IFRS îi va ajuta pe analiști să vadă dincolo de orice inconsecvențe ce pot apărea în faza de tranziție și să valorifice avantajele unei mai mari transparențe și comparabilității crescute în raportarea financiară în UE și la nivel global.”

„Noile standarde, care vor intra în vigoare când companiile vor raporta rezultatele lor anuale pentru 2005, sunt menite să reducă diferențele dintre principalele standarde europene și cele aplicate în SUA, facilitând astfel acceptarea conturilor străine de către autoritățile de reglementare a piețelor”, a spus Victor Kevehazi, Senior Partner la KPMG România. „România va trebui, mai devreme sau mai târziu, să facă acest pas. Mai bine mai devreme, decât mai târziu”, a concluzionat Kevehazi.

Analysts gear up for IFRS

– Excerpts –

- **Analysts more confident on IFRS than a year ago**
- **Fewer expect market turmoil**
- **But fewer believe IFRS will give them greater insight into a company's true financial position**

Analysts believe that their knowledge and understanding of International Financial Reporting Standards (IFRS) has significantly increased over the last year as companies have stepped up their programmes of briefing and communication, according to a new report from the KPMG International Financial Reporting Group. But as their knowledge of IFRS has grown, the belief that the new accounting standards will actually give them a greater insight into a company's true financial position appears to have diminished.

The report, *On the Threshold of IFRS*, is the result of research among 100 buy- and sell-side analysts. It found that over three quarters (76 percent) of analysts believe they know a fair or a great deal about IFRS, up from 60 percent in a similar piece of research conducted a year ago.

Nearly four in five analysts (78 percent) are confident that they will be able to distinguish changes in financial reports that are the results of underlying business performance from those due to the accounting changes, whereas a year ago only 54 percent of analysts were confident.

This growth in analyst confidence seems due in large part to a much more proactive approach from companies, who have taken steps to brief analysts on the sorts of changes they are likely to see under IFRS. A year ago, 47 percent of analysts said that they had had no briefings from the companies they track on IFRS, but now this has fallen to just 13 percent. Nearly 6 in 10 analysts say that most or all of the companies they track have given them briefings, as opposed to only 12 percent a year ago. Satisfaction with briefings is high, with 82 percent of analysts rating the information received as very or fairly good. Overall, 78 percent of analysts feel that the quality of communication from companies has improved since last year.

"We believe that the market is likely to force more consistency of application over time, as best practices become established", said Aura Giurcaneanu, Audit Partner within KPMG in Romania.

"Those companies that do not conform could find that their non-conformity becomes very visible, and may suffer as a result", she continued. "Romanian authorities and companies must be well aware of this and be prepared, as the EU accession is knocking on the door", Giurcaneanu concluded.

"As this survey shows", added Vaessen, "companies have been quite successful in their communication efforts so far. A greater understanding of IFRS will help analysts to see past any inconsistencies arising in the transition phase and to capitalise on the benefits of increased transparency and comparability in financial reporting across the EU and globally."

"The new standards, which take full effect when companies report their 2005 full-year results, are intended to narrow the differences between the mainly European standards and those applied in the US, making it easier for market regulators to accept foreign accounts", said Victor Kevehazi, Senior Partner of KPMG in Romania. "Romania sooner or later will have to take this step. Better sooner than later", concluded Kevehazi.

În IFRS, un nou criteriu de gestiune: rezultatul pe acțiune

În diferite împrejurări a putut fi auzită

întrebarea:

ce determină

valoarea unei acțiuni?

Există relații de calcul

ale acestui indicator

bursier? Sunt cerute

calcul laborioase;

de algebră sau

de matematică ?

În literatura de profil sunt spații largi acordate acestor întrebări; problema a fost abordată, și , după mine, cred că a fost de mult timp clarificată. Dar este prea importantă pentru a nu fi în continuare incitantă.

Formula enunțată de Gordon – Shapiro ia în considerare valoarea actuală a dividendelor viitoare. Alte formule raportează activul net al societății la valoarea actuală a rezultatelor viitoare. Sunt două formule care conduc la rezultate diferite, dar **rezultatul pe acțiune** este un indicator important în ambele cazuri. „Price Earning Ratio” sau „PER”, indicatorul care a devenit de-acum binecunoscut în toate piețele de capital, în fond un multiplu al „rezultatului/acțiune”, dependent de rata dobânzii obligațiilor, a creșterii așteptate și a unei prime de risc estimată de oamenii de bursă. Pe această bază pot fi elaborate mai multe modele de determinare a valorii teoretice a acțiunii. Băncile publică în mod permanent diferite tablouri de

interpretare a indicilor bursieri, în care se fac comparații între performanțele efective și cele care ar trebui să fie, ținând seama de tendințele de fond ale pieței.

Rezultatul pe acțiune se calculează numai la societățile cotate și care publică acest indicator bursier. Întrucât la aceste societăți structura capitalului este complexă, acestea au obligația să publice atât *rezultatul de bază/acțiune*, cât și *rezultatul/acțiune diluat*.

Rezultatul de bază/acțiune se calculează printr-un raport, care are la numărător *rezultatul net* (profitul sau pierderea), ce urmează a fi distribuit acționarilor care dețin acțiuni comune (ordinare), iar, la numitor, media ponderată a numărului de acțiuni comune (ordinare) în circulație pe durata perioadei de calcul.

La **numărător**, elementele ce se iau în calcul au ca bază de pornire rezultatul net ajustat cu :

- dividendele însumate la acțiunile preferențiale,
- efectele inerente emisiunii de acțiuni preferențiale.

În cazul în care s-au produs abandonuri de activitate se cere stabilirea a două rezultate/acțiune:

- un rezultat/acțiune pentru rezultatul activităților continue;
- un rezultat/acțiune pentru rezultatul net al perioadei

La **numitor**, se înscrie media ponderată a numărului de acțiuni în circulație în timpul perioadei. La societățile de grup acțiunile ordinare sunt cele ce aparțin societății – mamă. În mod obligatoriu sunt luate în considerare la calculul mediei ponderate, titlurile convertibile în acțiuni ordinare de la data contractului și nu la data conversiei efective.

Rezultatul diluat/acțiune ia în considerare efectele structurilor de capital complexe. Structura complexă a capitalului presupune existența unor *acțiuni comune potențiale* diluante. Ca efect, conversia acțiunilor diluante poate produce o dispersie, o pierdere de substanță din cotația acțiunilor, o micșorare a rezultatului/acțiune, iar, prin generalizare, afectarea imaginii entității în piața de capital. Anti-diluția, prin conversia instrumentelor convertibile, exercițiul drepturilor de subscripție sau emisiunea de bonuri de subscripție, fiecare sau împreună, au efecte simetrice opuse, care se concretizează în creșterea rezultatului/acțiune.

Acțiunea comună este un instrument de capital subordonat tuturor celorlalte instrumente de capital.

Acțiunile comune potențiale sunt instrumente financiare care pot conferi deținătorilor lor acțiuni comune. Între aceste instrumente

financiare menționăm : Opțiunile pe acțiuni (stock option), bonurile de subscripție pe acțiuni; acțiunile cu drepturi preferențiale convertibile în acțiuni; datoriile convertibile în acțiuni; drepturile pe acțiuni; planurile de cumpărare de acțiuni pentru salariați și altele.

Stock option

IFAC a explicat înțelesul în limba română a termenului menționat prin „opțiuni pe acțiuni”. O explicație mai completă se află în Anexa A la IFRS 1 în care se precizează:

„Opțiune pe acțiuni – contract care dă deținătorului dreptul, dar nu și obligația, de a subscrie la acțiunile entității la un preț fix sau determinabil pentru o perioadă specificată de timp”.

Mai mult, gândind profesional, Referențialul IFRS a așezat la al doilea număr standardul contabil IFRS 2 « Plata pe bază de acțiuni », căruia i se acordă 138 de pagini.

Prima și poate chiar principala direcție de preocupări a întreprinderii o reprezintă acționariatul, concentrarea atenției spre creșterea numerică și a potențialului acestuia în întreprindere. Pentru a internaliza acest obiectiv, de regulă extern, americanii au inventat un sistem de creștere a interesului conducătorilor față de întreprinderea pe care o conduc, prin intermediul a ceea ce au numit „*Stock – option*”, un sistem care face ca beneficiarii lui să devină sensibili la cursul bursier al acțiunilor. Pe de altă parte, întreprinderile au făcut mari eforturi pentru a dezvolta acționariatul nu numai la nivel managerial, ci și în rândurile salariaților, ajungând până la a finanța 3/4 din planurile de economii în acțiuni.

Rezultatele obținute pe plan material și uman, pe de o parte, și concordanța intereselor societății cu cele ale personalului propriu, pe de altă parte, au făcut ca preocupările societății să se concentreze spre dezvoltarea acestui tip de acționariat și în străinătate. Dar se întâmplă greutăți mari, din cauza volatilității pieței finan-

ciare. În special, oamenii nu pot înțelege de ce scade cursul acțiunilor când crește profitul întreprinderii. Este necesară o adevărată măiestrie pedagogică să explice unor oameni care au depășit de mult prima tinerețe, că efectele rezultatelor financiare favorabile nu se observă imediat, ci numai pe termen mijlociu și lung. (A.I.R.)

În Franța, auditul statutar se modernizează

Bernard KLEINER
Director al Departamentului
de Dezvoltare și
Parteneriate Internaționale,
Franța

*...legiuitorul
s-a străduit
să promoveze
independența
auditorului statutar,
să amelioreze
calitatea auditului
și să crească
credibilitatea profesiei,
organizând
supravegherea acesteia.*

Cu ocazia recente vizite la sediul Camerei Auditorilor Financieri din România, Domnul Bernard Kleiner, Director al Departamentului de Dezvoltare și Parteneriate Internaționale din cadrul Companiei Naționale a Comisarilor de Conturi și al Consiliului Superior al Ordinului Experților Contabili din Franța, a avut amabilitatea să ne acorde un interviu privind evoluția actuală a auditului statutar în țara sa.

Ce răspunsuri concrete oferă activitatea de normalizare provocărilor actuale ale profesiei?

Problema contabilă a devenit cardinală și dă loc astăzi la două tipuri de dezvoltare. Primul tip de dezvoltare se organizează în jurul calității normelor contabile și a lizibilității acestora. Această temă conduce la o reflecție asupra uniformizării normelor pentru a facilita comparabilitatea documentelor contabile. Un al doilea tip de dezvoltare se organizează în jurul controlului de conturi. După cum se știe, calitatea controalelor de conturi a putut fi pusă în discuție de-a lungul scandalurilor financiare, situații în care utilitatea meseriei nu a mai putut fi demonstrată.

Este deci bine de știut de ce anume ține calitatea opiniei emise de auditor și încrederea care i se poate acorda. Mai întâi, de capacitatea pe care auditorul o are pentru a descoperi anomaliile din interiorul sistemului contabil al societății auditate și este vorba aici de **competența** acestuia. Apoi, ține de dorința sa de a da

socoteală, ceea ce presupune în mod normal să fie **independent** de societatea auditată. Aceștia sunt cei doi parametri luați în considerare de către legiuitori și la care au fost aduse răspunsuri normative diferite pe cele două maluri ale Atlanticului. În ceea ce-l privește pe legiuitorul francez, securitatea financiară se bazează în principiu pe voința auditorului extern de a da socoteală, pe încrederea în munca sa.

În consecință, în legea numită „Securitate financiară” din 1 august 2003, legiuitorul s-a străduit să promoveze independența auditorului statutar, să amelioreze calitatea auditului și să crească credibilitatea profesiei, organizând supravegherea acesteia prin instaurarea unui organism independent: Consiliul Superior al Comisariatului de Conturi (H3C-ul).

Cum este abordată promovarea independenței auditorului financiar în legislația franceză?

Obiectivul de independență este cercetat de legiuitor, pe de o parte, prin definiția generală a

principiului independenței și, pe de altă parte, prin măsurile de protecție care se diferențiază de principiul independenței datorită faptului că au ca obiect prevenirea lipsei de independență. Fiind vorba de principiul de independență, legiuitorul a inclus mai întâi în câmpul său de aplicare toate entitățile în care intervine un auditor, fie că numirea acestuia este facultativă sau obligatorie, fie că aceste entități sunt cotate la bursă sau nu. Apoi, legiuitorul a format un rând de principii și mecanisme legale care au rezultat din practica profesională. Iată cum s-ar putea rezuma totul. Un auditor nu poate încheia un angajament de audit financiar în următoarele patru situații: dacă prestează și servicii de consultanță; dacă prestează servicii de consultanță pentru societatea mamă sau pentru filialele sale; dacă un membru din cabinetul de care aparține prestează servicii pentru această societate și dacă rețeaua de care aparține prestează societății mamă sau filialelor sale, servicii de natură să îi afecteze independența.

În România se discută în cercurile de profesioniști despre protecția pe care legiuitorul trebuie și poate să o acorde auditorului. Cum este abordată această chestiune în Franța?

Nu cunosc foarte bine situația din România, dar la noi măsurile de protecție prevăzute de legiuitor se referă la durata mandatului și regulile de numire, la co-comisariatul de conturi în societățile cu conturi consolidate și la rotația comisarilor de conturi.

Referitor la durata mandatului, aceasta este fixată la șase exerciții financiare pentru toate entitățile. În ceea ce privește numirea comisarului de conturi, regulile puse în discuție au ca obiectiv creșterea independenței.

Atunci când este desemnat un

comisar de conturi trebuie să se aducă la cunoștința acționarilor apartenența acestuia la o rețea națională sau internațională, precum și onorariile percepute pentru prestațiile care nu sunt direct legate de misiunea furnizată persoanei controlate sau care controlează entitatea ale cărei conturi, comisarul de conturi își propune să le certifice. Dacă entitatea este cotate la bursă, propunerea de numire sau de reînnoire a mandatului trebuie să fie comunicată organismului care reglementează piața financiară (AMF) și care formulează observațiile pe care le consideră necesare.

Referitor la co-comisariat, confirmarea acestuia în mediul juridic francez, în primul rând favorizează creșterea competenței și, mai ales, creșterea autorității asociației celor doi comisari de conturi, dacă aceștia s-au confruntat cu conducători de întreprindere de rea credință. În al doilea rând, limitează riscurile de auto-revizuire, grație intervenției celui de al doilea comisar de conturi în situațiile de risc și, în fine, duce la creșterea percepției de independență a asocierii celor doi auditori statutari.

Cât privește rotația comisarilor de conturi, obligația de rotație instituită de legiuitor interzice unui comisar de conturi persoană fizică, ca și unui membru semnatar să certifice mai mult de șase exerciții consecutive conturile societăților cotate la bursă.

Cum este urmărit obiectivul asigurării calității în activitatea de audit?

Evident, nu ar fi de ajuns creșterea încrederii în independența comisarilor de conturi dacă nu s-ar efectua simultan un efort pentru perfecționarea calității muncii lor și pentru a le face mai credibile concluziile. Acestui obiectiv de calitate și de eficacitate crescute îi pot fi atașate măsurile emise de legiuitor și care se

Un auditor nu poate încheia un angajament de audit financiar în următoarele patru situații: dacă prestează și servicii de consultanță; dacă prestează servicii de consultanță pentru societatea mamă sau pentru filialele sale; dacă un membru din cabinetul de care aparține prestează servicii pentru această societate și dacă rețeaua de care aparține prestează societății mamă sau filialelor sale, servicii de natură să îi afecteze independența.

Modelele se deosebesc: contrar Franței unde corpul profesional este unic, în Statele Unite există două categorii – auditorii societăților cotate la bursă și auditorii pentru celelalte entități ce depind de două organizații distincte

referă la clarificarea misiunii de audit statutar prin precizări asupra raportului general și la extinderea către observații asupra procedurilor de control intern.

În ceea ce privește precizările asupra raportului general, noile dispoziții au dus la rezervarea în cea de-a doua parte a raportului general a unui loc pentru justificarea de către auditorii statutari a aprecierilor lor, explicitându-și raționamentul, adică dând mai multe detalii asupra elementelor care i-au condus la formarea opiniei.

Referitor la procedurile de control intern, comisarii de conturi trebuie să întocmească un raport asupra raportului făcut de președintele Consiliului de Administrație, raport care are vocația de a duce la emiterea unei aprecieri asupra eficienței și eficacității controlului intern al societății lor.

O altă chestiune care ne preocupă în momentul de față, se referă la supravegherea profesiei. Cum este abordat acest concept în țara dumneavoastră?

Evident, eficacitatea auditorului nu poate suferi suspiciuni. În urma scandalurilor financiare s-a ajuns la concluzia că aceste suspiciuni ar putea fi eliminate prin sfârșitul autoreglementării profesiei, adică recurgându-se la o autoritate exterioară acestuia, credibilitatea sa ar crește. Or, în Franța, nu a existat niciodată o autoreglementare veritabilă, sarcinile de reglementare au fost mereu împărțite. Astfel, controlul auditorilor societăților cotate la bursă se făcea de către organismul de reglementare al piețelor financiare (COB-ul, apoi AMF-ul), iar profesia nu avea nici diplomă, nici înregistrare, nici disciplină, nici norme contabile.

Instituirea pe lângă Ministerul Justiției, a unui Înalț Consiliu al

Comisariatului de Conturi (H3C-ul) se înscrie deci într-o reamenajare a sistemului de reglementare în curs și nu pune capăt unei autoreglementări care nu a fost niciodată practică în Franța.

H3C-ul este compus din 12 membri, din care trei comisari de conturi, doi având competențe în materie de societăți cotate la bursă.

Această instanță are drept sarcini să asigure supravegherea profesiei împreună cu Compania Națională a Comisarilor de Conturi (CNCC), să vegheze la respectarea deontologiei și independenței comisarilor de conturi, să organizeze programe de control periodice, să emită o opinie asupra normelor exercițiului profesional elaborate de Compania Națională, și, în fine, să identifice bunele practici profesionale. Pe scurt, H3C-ul are un rol normativ și de supraveghere pentru profesie.

Cât privește Compania Națională a Comisarilor de Conturi, aceasta are puterea să elaboreze norme. Dar această putere nu îi mai permite să-și impună regulile profesiei căci acestea sunt de acum înainte omologate de Ministerul Justiției după avizarea de către H3C. Această procedură vizează creșterea securității juridice prin validarea, de către autorități exterioare instanțelor profesionale, a modalităților de exercitare a profesiei. Este deci posibil ca o normă concepută de CNCC să nu fie niciodată autorizată și să nu se aplice profesiei; poate doar ca bună practică în cazul în care H3C-ul decide să o identifice ca atare.

Ce se înțelege prin bunele practici în comparație cu normele profesionale omologate?

Este vorba de uzanțe profesionale destinate să precizeze normele de exercitare profesională sau să ocupe domenii care nu există, în

acest caz ele având vocație să devină norme de exercitare profesională.

Acest proces permite asigurarea adaptării regulilor profesionale la evoluția generală a profesiei.

H3C-ul definește orientările și cadrul controalelor periodice la care sunt supuși comisarii de conturi în activitatea lor profesională și supraveghează punerea în practică a acestora de către CNCC și asigură buna lor desfășurare. H3C-ul fixează modalitățile controalelor periodice și culege observații de la CNCC asupra condițiilor de punere în aplicare a acestora.

Vă rugăm, în final, să formulați sintetic, o paralelă între modelul francez al auditului și alte modele...

Nu am putea să nu comparăm modernizarea modelului francez al auditului cu omoloagele sale, în special cu modelul american. Modelele se deosebesc: contrar Franței unde corpul profesional este unic, în Statele Unite există două categorii – auditorii societăților cotate la bursă și auditorii pentru celelalte entități ce depind de două organizații distincte, PCAOB și AICPA

Controlul calității care devine un model esențial în modelele de audit pare mult mai sever în Statele Unite. În Franța, principiul reglementării partajate păstrează profesiei toate responsabilitățile în controalele periodice de calitate.

Totuși, în Franța rămân de făcut progrese, în special în materie de Guvernanță Corporativă și Comitet de Audit. Transpunerea apropiată a dispozițiilor celei de-a opta Directive europene în dreptul intern francez va permite continuarea modernizării modelului francez de audit statutar.

Interviu realizat de
Ruxandra RIZEANU

S-a înființat un organism european de supraveghere a auditorilor

Comisia Europeană a înființat, la finele anului trecut, un Grup European al Organismelor de Supraveghere a Auditorilor (EGAOB). Acest Grup va asigura coordonarea noilor sisteme de supraveghere publică a auditorilor statutar și a firmelor de audit în cadrul Uniunii Europene. Acesta poate, de asemenea, să ofere și asistență tehnică pentru pregătirea unor posibile măsuri de implementarea a Directivei a VIII-a privind Legea societăților comerciale, cum ar fi aprobarea Standardelor Internaționale de Audit sau evaluarea sistemelor de supraveghere publică din țările lumii a treia. EGAOB-ul va fi format din reprezentanți la nivel înalt din cadrul entităților responsabile cu supravegherea publică a auditorilor legali și a firmelor de audit din statele membre UE, sau, în absența acestora, din reprezentanți ai ministerelor naționale competente. [sursă: site FEE]

În Turcia, al 17-lea Congres Mondial al Contabililor

Anul acesta, în perioada 13-17 noiembrie, va avea loc în Turcia, la Istanbul cel de-al 17-lea Congres Mondial al Contabililor. Tema centrală dezbătută în cadrul sesiunilor plenare și a workshop-urilor va fi „**Generând stabilitate și dezvoltare economică în lumea întreagă**”. La dezbateri vor participa profesioniști de prestigiu, din sectorul public și privat, recunoscuți pe plan internațional. Aceștia vor aborda o serie de probleme de contabilitate, de audit, de etică și de management financiar. [sursă: site IFAC]

IFAC oferă repere pentru practici de înaltă calitate

IFAC, Federația Internațională a Contabililor, cu sediul la New York, este organizația care reglementează profesia contabilă la nivel global. Împreună cu cele 163 de organizații membre din 120 de țări, IFAC acționează în scopul protejării interesului public prin încurajarea de practici de înaltă calitate pentru contabilii din întreaga lume. Membrii IFAC reprezintă 2.5 milioane de contabili angajați în sectorul public, industrie și comerț, instituții guvernamentale și mediul academic.

Misiunea IFAC este de a servi interesul public. În acest sens, IFAC va continua să întărească profesia contabilă la nivel global și să contribuie la dezvoltarea unor economii internaționale puternice prin stabilirea și promovarea aderării la standarde profesionale de o înaltă calitate, asigurând convergența internațională la astfel de standarde și vorbind pe probleme de interes public acolo unde expertiza profesiei este cea mai relevantă.

IFAC protejează interesul public prin dezvoltarea, promovarea și aplicarea de standarde recunoscute la nivel internațional, urmărind să asigure astfel credibilitatea informațiilor de care depind investitorii și alte părți interesate. Standardele stabilite de IFAC sunt:

- Standardele Internaționale de audit, angajamente de asigurare și servicii conexe
- Standarde Internaționale privind controlul calității
- Codul internațional privind conduita etică și profesională
- Standarde Internaționale

privind educația profesională

- Standarde Internaționale de Contabilitate pentru sectorul public

Organismele de conducere ale IFAC, personalul angajat, cât și voluntarii s-au angajat să opereze cu eficiență și eficacitate și să dezvolte soluții internaționale care să simplifice munca în domeniul contabil. Aceștia, în calitate de executori ai sarcinilor impuse de IFAC, aderă la valori precum:

- Integritate
- Transparență
- Expertiză

Prin Codul său de conduită etică și profesională, IFAC, îi încurajează pe contabilii din lumea întreagă să adere la aceste valori.

Din anul 2004 și Camera Auditorilor Financieri din România este membru asociat cu bune rezultate al IFAC și, ca atare, aderă la valorile de integritate, transparență și expertiză și sprijină misiunea IFAC de servire a interesului public. Parteneriatul în cadrul IFAC este deschis atât organizațiilor contabile naționale, cât și celor internaționale și poate fi realizat în calitate de membru, de asociat sau de afiliat.

Membrii și asociații trebuie să participe la Programul pentru respectarea obligațiilor ce le revin din calitatea de membru IFAC, acest program fiind destinat suportului în vederea adoptării și implementării unor standarde de înaltă calitate în domeniul auditului, contabilității, conduitei etice și educației profesionale. Conducerea IFAC este formată dintr-un Consiliu general și un

Consiliu de administrație. Consiliul general are în componența sa un reprezentant al fiecărui organism membru, se întâlnește o dată pe an, are competențe în rezolvarea problemelor structurale și alege Consiliul de administrație. Consiliul de administrație este format din 21 de persoane din 18 țări, cu un mandat de trei ani care stabilesc politica și procedeele de supraveghere ale IFAC, implementarea programelor și activitatea consiliilor și comisiilor

Documentar de

Ruxandra RIZEANU.

Cum se face referirea la Standardele Internaționale de Raportare Financiară în rapoartele de audit

În decembrie 2005, Federația Experților Contabili Europeni a dat un comunicat către organismele membre cu privire la cadrul de raportare financiară din cadrul UE atunci când se face referire la acesta în politicile contabile și rapoartele de audit, în vederea emiterii unui mesaj cât mai clar pieței și utilizatorilor situațiilor financiare atât în interiorul UE, cât și în afara

cesteia. Astfel, referirea se va face în felul următor:

- În conformitate cu **Standardele Internaționale de Raportare Financiară, așa cum au fost acestea adoptate în UE**

Sau prescurtat, dar cu pluralul de rigoare:

- În conformitate cu **IFRS-urile, așa cum au fost acestea adoptate în UE.**

Reuniunea Comitetului pentru Audit constituit la nivelul Comisiei Europene

*La sfârșitului anului trecut
avut loc la Bruxelles
prima reuniune a
Comitetului pentru
Reglementarea Auditului
(AuRC), constituit la
nivelul Comisiei Europene.*

Pe agenda reuniunii au fost înscrise următoarele subiecte:

– **Viitoarea cooperare dintre organismele de reglementare a auditului și Comitetul pentru Reglementarea auditului**, cu un accent deosebit pe cooperarea cu Grupul European al Organismelor de Supravegherea Auditului, în special în ceea ce privește procesul de comitologie. S-a subliniat că Directiva privind Auditul Statutar include o clauză care permite implementarea până la 1 aprilie 2008 a prevederilor directivei în legislația Statelor Membre și s-a discutat posibilitatea stabilirii unui proces eficient de

tranziție care să includă examinarea echivalenței sistemelor de supraveghere publică din țări și a regulilor privind independența auditorilor.

– Proiectul Regulamentului Comitetului pentru Reglementarea Auditului.

– Relațiile cu terțele țări (în special cu Canada, Japonia și Statele Unite), cu un accent deosebit pe echivalența mecanismelor stabilit potrivit prevederilor noii Directive a Opta. În acest context, Comisia a informat Statele Membre despre ideea înființării unui Forum Internațional al Auditului. Tot la acest punct de pe ordinea de zi s-a solicitat Statelor Membre să împărtășească din experiența pe care o au în colaborarea cu PCAOB din Statele Unite. De asemenea, s-a discutat despre PIOB înființat pentru supravegherea IFAC, organism care a devenit funcțional la 1 martie 2005.

– Standardele Internaționale de Audit, cu prezentarea proiectului Clarity și opinii privind guvernanta IAASB și viitorul proces de aprobare a ISA la nivelul Uniunii Europene (s-a făcut comparație cu procesul de aprobare la nivelul Uniunii Europene a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară).

– Responsabilitatea auditorilor. La acest punct de pe agendă, Comisia a informat Statele Membre despre un studiu întocmit de Federația Experților Contabili Europeni despre responsabilitatea auditorului, care a fost efectuat în 2003 și la care au participat vechile state Membre ale Uniunii Europene și care va trebui să fie refăcut în lumina procesului de extindere pentru a fi incluse cele zece noi State Membre, precum și țările candidate, precum România și Bulgaria, care la această reuniune au fost invitate cu statut de observatori.

Participarea la reuniune a dat posibilitatea înscrierii în baza de date a Comisiei Europene a datelor de contact pentru Camera Auditorilor Financiar din România, în vederea participării la viitoarele ședințe ale acestui grup. (C.S.)

Precizări oficiale

Drepturile de autor

Ca urmare a unor speculații apărute recent conform cărora Ministerul Finanțelor Publice (MFP) ar fi introdus în anul 2005 măsuri pentru impozitarea drepturilor de autor, Serviciul de Comunicare și Relații Publice al MFP face următoarele precizări:

“Transferul și/sau trimiterea folosinței drepturilor de autor și a altor drepturi similare este considerată prestare de servicii potrivit Codului Fiscal, operațiune pentru care se aplică taxa pe valoare adăugată (TVA) în cota standard de 19%.

Prevederile Codului Fiscal, în materie de TVA, sunt în concordanță cu directivele europene și nu au fost modificate în cursul anului 2005, aceste operațiuni fiind supuse TVA de la introducerea taxei pe valoarea adăugată în România în 1993.

Sunt exceptate de la plata TVA pentru transmiterea drepturilor de autor persoanele impozabile care nu sunt înregistrate ca plătitori de TVA, ca urmare a faptului că nu au depășit cifra de afaceri de 200.000 RON anual din operațiuni supuse TVA, aplicând regimul special de scutire prevăzut de lege.

Din punct de vedere al contribuției la asigurările sociale de sănătate: Potrivit art. 51 alin.2. lit.b din Ordonanța de urgență nr. 150/2002, cu modificările și completările ulterioare contribuția lunară a persoanei asigurate se stabilește sub forma unei cote de 6,5% care se aplică asupra ven-

iturilor din activități desfășurate de persoane care exercită profesii libere sau autorizate potrivit legii să desfășoare activități independente, dar nu mai puțin de un salariu de bază minim brut pe țară, dacă este singurul lor venit asupra căruia se calculează contribuția.

Potrivit articolului 7 alin.3 din Normele metodologice de apli-

care a ordonanței, aprobate prin Ordinul C.N.A.S. nr. 221/2005, pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, contribuția de 6,5% se calculează la aceste venituri și se plătește de către persoana care le realizează, deci la suma brută.

Din punct de vedere al impozitului pe venit:

- Veniturile realizate de persoanele fizice din drepturi de autor se impun în cursul anului cu o cotă de 10% aplicată asupra venitului brut, impozi-

tul astfel calculat reprezentând plăți anticipate în contul impozitului anual datorat.

- Calculul, reținerea și virarea acestui impozit se face de către plătitorul de venit, iar termenul de virare la bugetul de stat este de până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost plătit venitul.
- Persoana fizică are obligația să depună o declarație specială de venit până la data de 15 mai a anului următor celui în care s-a obținut venitul, în care înscrie venitul net din drepturi de autor determinat ca diferență între venitul brut și cheltuielile aferente venitului. În acest caz, cheltuielile se determină forfetar reprezentând 40% sau 50% din venitul brut, în funcție de natura dreptului de autor, 50% fiind cota în cazul veniturilor încasate pentru lucrările de artă monumentală. Suplimentar se scad și cheltuielile reprezentând contribuțiile sociale obligatorii plătite.
- Asupra venitului net se aplică cota de impozit de 16%, obținându-se astfel impozitul datorat de persoana fizică, din care se scad plățile anticipate plătite în cursul anului. Se obține astfel o diferență de impozit de plată sau de restituit pe baza deciziei de impunere de către organul fiscal competent.

Majorările de întârziere

Referitor la noile prevederi ale **Codului de Procedură Fiscală**, Compartimentul de Relații Mass-Media din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală transmite următoarele precizări:

- Începând cu data de 1 ianuarie 2006, noțiunea de "dobândă" datorată pentru neachitarea la

scadență a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume datorate bugetului general consolidat a fost înlocuită cu noțiunea de "**majorare de întârziere**", astfel cum s-a prevăzut în art. III din Legea nr.210/2005 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.20/2005 pentru modificarea și completarea **Codului de procedură fiscală**, publicată în Monitorul Oficial al României nr.580 din 5 iulie 2005.

- Majorările de întârziere se calculează pentru fiecare zi de întârziere, începând cu ziua imediat următoare termenului de scadență și până la data stingerii sumei datorate, inclusiv. De la 1 ianuarie 2006, nivelul majorării de întârziere

este, astfel cum prevede același act normativ, de **0,1%** pentru fiecare zi de întârziere, și poate fi modificat prin legile bugetare anuale.

- Precizăm, totodată, că același nivel al majorării de întârziere va fi datorat și de către organele fiscale în cazul în care acestea nu restituie sau nu rambursează sumele cuvenite contribuabililor în termenul prevăzut de lege.

De asemenea, de la 1 ianuarie 2006 **nu se mai percepe penalitatea de întârziere de 0,6%** pentru fiecare luna și/sau fracțiune de luna de întârziere la plata obligațiilor fiscale, fiind abrogat art.121 din Codul de procedură fiscală, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Cursurile valutare pentru întocmirea situațiilor financiare pe 2005

Agencia Națională de Administrare Fiscală informează că pe Portalul ANAF <http://anaf.mfinante.ro> în domeniul Asistență Contribuabili a fost publicată Lista cursurilor valutare care vor fi avute în vedere la întocmirea situațiilor financiare ale anului 2005.

Cursurile pieței valutare din data de 30.12.2005 comunicate de Banca Națională a României, care vor fi utilizate la întocmirea situațiilor financiare ale anului 2005 – RON - ROL

1 dolar australian AUD 2,2803	1 dolar australian 22803
1 dolar canadian CAD 2,6731	1 dolar canadian 26731
1 franc elvețian CHF 2,3645	1 franc elvețian 23645
1 coroană cehă CZK 0,1267	1 coroană cehă 1267
1 liră egipteană EGP 0,5416	1 liră egipteană 5416
1 Euro EUR 3,6771	1 Euro 36771
1 liră sterlină GBP 5,3563	1 liră sterlină 53563
100 forinți maghiar HUF 1,4547	1 forint maghiar 145
100 yen japonezi JPY 2,6459	100 yen japonezi 26459
1 leu moldovenesc MDL 0, 2418	1 leu moldovenesc 2418
1 coroană norvegiană NOK 0,4600	1 coroană norvegiană 4600
1 zlot polonez PLN 0,9520	1 zlot polonez 9520
1 coroană suedeză SEK 0,3911	1 coroană suedeză 3911
1 liră turcească nouă TRY 2,3032	1 liră turcească nouă 23032
1 dolar SUA USD 3,1078	1 dolar SUA 31078
1 gram aur XAU 51,2270	1 gram aur 512270
1 DST XDR 4,4439	1 DST 44439

Auditorul financiar se amuză!

Secretul

Un partener de succes dintr-o firmă internațională de audit avea un obicei foarte ciudat: primul lucru pe care îl făcea când ajungea la birou era să descuie un anumit sertar, se uita cu atenție în el, încuia sertarul la loc, după care începea munca. Subordonații său erau conștienți de faptul că în acel sertar era practic ascuns secretul succesului său profesional, așa că așteptau o ocazie pentru a vedea ce anume era acolo. Astfel, într-o zi când partenerul era plecat în afara orașului, asistenții săi au decis să acționeze. Au forțat sertarul și, cu respirația tăiată, s-au uitat înăuntru. Acolo era doar o mică bucățică de hârtie pe care scria: „Debitul este în stânga, iar creditul este în dreapta”.

Murphysm

Legea auditului financiar

1. Pentru fiecare auditor, există un alt auditor, egal și de părere contrară.
2. Ambii se înșeală.

Care este definiția consultantului?

O persoană care îți rezolvă o problemă pe care nu știai că o ai, într-un mod pe care oricum nu îl înțelegi.

Când se decide o persoană să se angajeze la administrația fiscală?

Atunci când își dă seama că nu este suficient de carismatic pentru a se angaja ca antreprenor de pompe funebre.

Ce este un auditor?

Cineva care sosește la finalul bătăliei ca să dea lovitura de grație răniților.

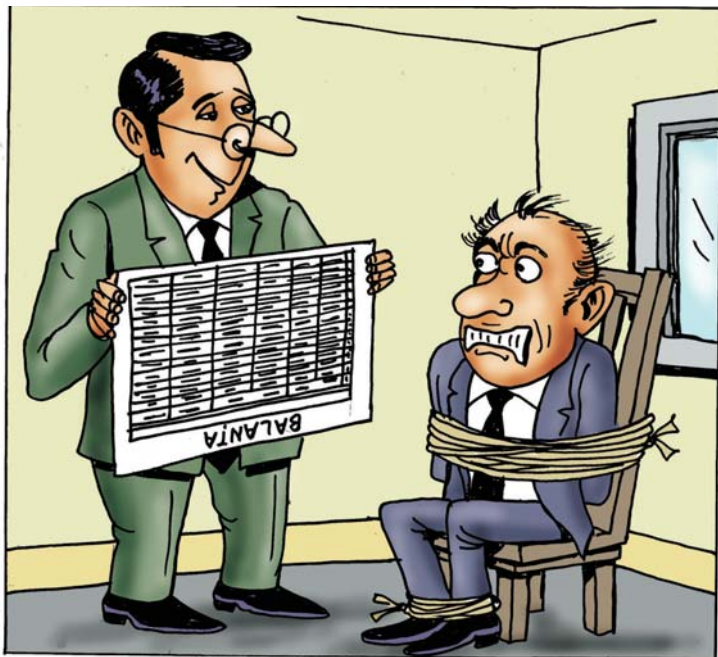
Cum poți să înnebunești un auditor financiar?

Îl legi de scaun și îi ții în față o balanță de verificare pusă cu susul în jos.

Dacă soția unui auditor financiar nu poate adormi îi cere soțului să-i mai povestească despre munca lui...

Când râde în hohote șeful contabil?

Când cineva solicită o mărire de salariu...

SC. ALPROM SA
PITESTI

SR EN ISO 9001:2001
Certificat nr:492

In decursul anilor societatea a cunoscut o continua dezvoltare si astazi detine:

- sase fabrici de mobilier corp;
- fabrica de mobilier tapitat;
- fabrica de scaune;
- doua fabrici de cherestele;
- fabrica de furnire estetice;
- fabrica de placaj;
- fabrica de PFL;
- instalatii ce produc faina de lemn.

